

MAM § PRAWO

Nr 6 / 2012 r.

projekt realizuje:

**STOWARZYSZENIE
INICJATYW
SAMORZĄDOWYCH**

Bezpłatne Porady Prawne i Obywatelskie

publikacja dystrybuowana bezpłatnie

www.sis-dotacje.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - Najlepsza Inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MAM § PRAWO

Realizator projektu:

Stowarzyszenie Inicjatyw Samorządowych

ul. Narutowicza 56a, 20-016 Lublin
tel. 81 53 43 200, 81 53 43 203
www.sis-dotacje.pl, info@sis-dotacje.pl

Partner projektu:

Urząd Miejski w Opolu Lubelskim

ul. Lubelska 4, 24-300 Opole Lubelskie
tel. 81 827 72 45, fax 81 827 72 00
www.opolelubelskie.pl, sekretariat@opolelubelskie.pl

Źródło finansowania:

Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

Priorytet V. Działanie 5.4. Poddziałanie 5.4.2
„Rozwój dialogu obywatelskiego”
Instytucja wdrażająca: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

DRODZY CZYTELNICY

Realizowany przez nas projekt „**Mam Prawo**” zbliża się już do półmetka. W ciągu minionych 14 miesięcy funkcjonowania Biur Bezpłatnych Porad Prawnych i Obywatelskich oraz internetowej e-kancelarii **udzieliliśmy aż 33 tysiące porad**, pomagając tysiącom osób. To skłania do refleksji i podsumowań, a także stwierdzenia, że realizacja projektu w szczególnie sposób wpłynęła na zmianę postaw społecznych, poziom świadomości prawnej i wzajemny stosunek do siebie poszczególnych uczestników życia społecznego.

Projekt „Mam Prawo” obalił kilka mitów i zmienił oblicze lokalnego rynku prawnego. To pierwszy i być może najważniejszy wniosek jaki nasuwa się po analizie doświadczeń z realizacji projektu.

Pierwszy z obalonych mitów to przekonanie, że bezpłatne poradnictwo prawne stanowi zagrożenie dla komercyjnych kan-

celarii prawnych, że odbierze im klientów i wpłynie na zmniejszenie dochodów. Nic bardziej mylnego – **okazało się, że uruchomienie w ramach projektu sieci Biur Bezpłatnych Porad Prawnych i Obywatelskich na terenie 8 powiatów Lubelszczyzny nie tylko nie zmniejszyło ilości klientów działających na tym terenie kancelarii prawnych, a wręcz spowodowało ich zwiększony napływ.** Dodatkowo komercyjni prawnicy mają obecnie o wiele łatwiejszą pracę, bowiem trafiający do nich klienci są już dobrze przygotowani przez naszych doradców i dokładnie wiedzą czego oczekują.

Dlaczego tak się stało? Aby zrozumieć ten paradoks należy zauważyć, że według badań Rzeczypospolitej tylko **1% Polaków w ciągu ostatnich 5 lat korzystało do tej pory z pomocy prawnej** przy rozwiązywaniu swoich problemów. A to oznacza, że 99% jest poza systemem usług prawnych. Większość społeczeństwa uważa, że usługi prawnika dostępne są tylko dla najbogatszych. Zniechęcały bariery kosztowe, ale i mentalne – prawnik jawił się jako osoba niedostępna dla „zwykłego śmiertelnika”, mówiąca niezrozumiałym językiem.

Pojawienie się bezpłatnych biur poradnictwa prawnego całkowicie zmieniło tę sytuację. **Tysiące osób zachęcane prowadzoną przez nas kampanią informacyjną często po raz pierwszy w życiu odważyło się opowiedzieć o swoich problemach prawnikowi.** Ludzie ci dowiedzieli się, iż wiele z tych problemów może zostać rozwiązane na drodze prawnej. Poznali też właściwe dla ich sprawy procedury, etapy postępowania i związane z nimi koszty. Często przychodzili kilka razy – tyle ile potrzebowali by zrozumieć ich stan prawny. Osoby wychodzące z biura bezpłatnych porad prawnych – wyposażone w wiedzę prawną i świadome swoich praw – stają się obywatelami aktywnymi, dążącymi do samodzielnego rozwiązania swojego

problemu. Tym samym stają się potencjalnymi klientami komercyjnych kancelarii prawnych – choć nigdy wcześniej nawet nie pomyślały, że kiedykolwiek skorzystają z usługi adwokata czy radcy prawnego.

Nasza pomoc nie wkracza na obszar pisania pism czy reprezentowania klienta przed organami wymiaru sprawiedliwości – ograniczona jest wszak jedynie do doradztwa i informowania o przysługujących obywatelowi prawach.

To sprawia, iż tysiące osób rocznie „bierze sprawy we własne ręce”, a wiele z nich korzysta przy tym z usług zawodowego prawnika – są przy tym dla niego klientami idealnymi, bo wiedzącymi czego chcą, potrafiącymi określić problem prawny i swoje oczekiwania, a także bardzo często mającymi już na pierwszym spotkaniu zgromadzone wszystkie potrzebne dokumenty. To sprawia, że obecnie dla lokalnych prawników sąsiedztwo Biura Bezpłatnych Porad Prawnych i Obywatelskich, nie tylko nie jest postrzegane jako „zagrożenie”, lecz jako bardzo pożądane sąsiedztwo, które zwiększa napływ nowych klientów.

Drugi dość silnie zakorzeniony dotychczas mit to przeświadczenie części urzędników, że działalność biur bezpłatnego poradnictwa prawnego to dla ich instytucji potencjalnie więcej problemów, więcej roszczeń i skarg oraz że biura te wyposażały będą obywateli w narzędzia i argumenty walki z urzędami, a to skutkować będzie załewem petentów uprzykrzających życie urzędnikom. Nic takiego jednak się nie stało. Wręcz przeciwnie. **Urzędnicy odkryli, że obywatele, którzy odwiedzili biuro bezpłatnych porad prawnych są świadomymi petentami i lepiej się z nimi współpracuje niż z tymi, którzy tam nie trafili.** Nasze biura pełnią bowiem z jednej strony funkcję sita odsiewającego sprawy „do załatwienia” od tych nieuzasadnionych, z drugiej

zaś kierują zainteresowanych do właściwego urzędnika we właściwej instytucji, instruują w jakie dokumenty należy się wyposażać i z jakimi procedurami należy się liczyć. Ukazują nie tylko prawa obywatela, ale i obowiązki. Dzięki temu petent trafiając przed oblicze urzędnika wie dokładnie czego może oczekiwać i czego będą wymagać od niego, obaj nie tracąc czasu i nerwów na niepotrzebne spory. **Dzisiaj nikt nie ma wątpliwości, że uświadomiony obywatel to nie wróg, a przyjaciel urzędnika.**

Te zaskakująco pozytywne dla lokalnych urzędów doświadczenia sprawiły, że obecnie to one kierują do nas wielu ze swoich klientów, abyśmy ich odpowiednio przygotowali, zanim pojawią się w urzędzie ze swoim wnioskiem, skargą czy roszczeniem. My wypełniamy swoją misję, a urzędnik nie traci czasu na analizę problemu czy edukację prawną obywatela. Wartość bezpłatnego poradnictwa prawnego w usprawnieniu pracy urzędów dostrzegają bardzo wyraźnie samorządy lokalne, które nie bacząc na brak systemowego rozwiązania problemu braku dostępu do poradnictwa prawnego w Polsce, same podejmują starania na rzecz zapewnienia mieszkańcom tego typu wsparcia. Z nieukrywaną dumą możemy powiedzieć, że mamy w tym także swój udział.

Naszą koncepcję organizacji systemu poradnictwa docenił m.in. Marszałek Województwa Mazowieckiego - Pan Adam Struzik, któremu mieliśmy okazję ją zaprezentować w związku z faktem, iż zamierza on wprowadzić problematykę bezpłatnej pomocy prawnej do Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego.

Regionalny system mógłby zostać oparty na standardach opracowanych przez SIS i finansowany z funduszy UE. Zachęcone tym przykładem, podobne rozwiązania chcą też wprowadzić Zarządy innych województw. Inną, lecz równie skuteczną drogę wybierają powiaty.

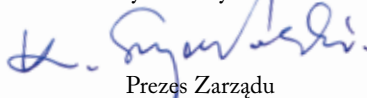
Wspólnie ze Starostwem Łęczyńskim, Lubartowskim i Miastem Lublin opracowaliśmy koncepcję budowy sieci biur porad obywatelskich wzorowaną na naszych rozwiązaniach w ramach projektu „Mam Prawo”. Projekt otrzymał dofinansowanie w konkursie dotacji w ramach Funduszy Szwajcarskich. Nasza satysfakcja jest tym większa, że opracowany przez nas wniosek pokonał ponad sześćset konkurentów z całego kraju, trafiając do elitarnego grona projektów, które otrzymały ostatecznie dofinansowanie.

Dzisiaj czekamy na rozstrzygnięcie dużego międzynarodowego projektu, dotyczącego pomocy prawnej dla przedsiębiorców polskich i ukraińskich biznesu transgranicznego na styku prawodawstwa Polskiego, UE, ukraińskiego i WNP. Te i inne rozwiązania pokazują, że istnieją różne drogi osiągnięcia tego samego celu.

Być może lepszym i szybszym rozwiązaniem byłoby oparcie ogólnopolskiego systemu bezpłatnego poradnictwa prawnego na systemach lokalnych, nadzorowanych przez Zarządy poszczególnych województw czy powiatów. Takie rozwiązania mogłyby być z jednej strony tańsze i łatwiejsze w zarządzaniu, z drugiej zaś lepiej dostosowane do lokalnych potrzeb i specyfiki. Pozostawiam tę kwestię otwartą.

Zachęcam do refleksji nad przyszłością bezpłatnego poradnictwa prawnego w Polsce, kontaktu z naszą redakcją i jednocześnie jak zawsze życzę Państwu miłej lektury kolejnego numeru naszego kwartalnika oraz odwiedzenia naszych stron: www.sis-dotacje.pl, www.mamprawo.eu.

Krzysztof Szydłowski

Prezes Zarządu

Stowarzyszenia Inicjatyw Samorządowych

Honorowy Patronat:

Krzysztof Hetman

Marszałek Województwa Lubelskiego

Arkadiusz Bratkowski

Posel do Parlamentu Europejskiego

W numerze:

- ✓ *Fundusze Szwajcarskie.*
- ✓ *Odszkodowanie za nieudane wakacje.*
- ✓ *Odwolanie pracownika z urlopu.*
- ✓ *Zmiany w kodeksie drogowym.*
- ✓ *Nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym.*
- ✓ *Upadłość konsumencka.*
- ✓ *Podatek od spadków i darowizn.*
- ✓ *Zmiany w przepisach o paszportach.*
- ✓ *E - porady. Prawnicy odpowiadają na życiowe problemy.*
- ✓ *Działalność Stowarzyszenia Inicjatyw Samorządowych.*

**DO SIERPNIA 2012 r. UDZIELILIŚMY
33 000 porad!**

**oraz objęliśmy wsparciem ponad
10 000 osób**

**naszym celem do końca kwietnia
2014 roku jest udzielenie:**

**36 000 porad i 12 000 osób,
w tym 13 000 porad**

**udzielonych drogą elektroniczną
z wykorzystaniem formularza
e-porady, znajdującego się
na stronie projektu
www.MamPrawo.eu**

SIS rozszerza pomoc prawną z Funduszy Szwajcarskich

W dniu 26 czerwca bieżącego roku zostały ogłoszone wyniki konkursu dla Organizacji Pozarządowych na realizację „dużych” projektów, finansowanych ze środków Szwajcarsko – Polskiego Funduszu Współpracy.

Wśród Wnioskodawców, których projekty zostały przyjęte do realizacji, znalazł się wniosek Stowarzyszenia Inicjatyw Samorządowych pt. „Świadomy obywatel – bezpłatne poradnictwo obywatelskie”. Został on bardzo wysoko oceniony i otrzymał dofinansowanie jako **jeden z 60**, spośród 615 złożonych projektów.

Zdobycie tak wysokiej noty, to nie tylko zasługa bardzo dobrze przygotowanego pod względem merytorycznym wniosku, ale przede wszystkim docenienie doświadczenia oraz wysiłków Stowarzyszenia Inicjatyw Samorządowych, związanych ze świadczeniem bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego w ramach projektu „MAM PRAWO”.

Stowarzyszenie Inicjatyw Samorządowych to KRAJOWY LIDER w świadczeniu bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego – w ramach projektu „Mam Prawo” udzieliliśmy już 33 000 porad 10 000 klientom w okresie działalności Biur Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego w 6 powiatach województwa lubelskiego.

Przyznanie SIS środków na realizację kolejnego projektu z zakresu poradnictwa obywatelskiego to także uznanie dla naszej działalności na rzecz stworzenia SYSTEMOWEGO PROJEKTU BEEPŁATNE-

GO PORADNICTWA PRAWNEGO dla wszystkich obywateli Polski na etapie przedsądowym.

W przyszłości chcielibyśmy objąć wsparciem jak największą liczbę beneficjentów, docierając do tych miejsc, gdzie dotychczas nie było dostępu do bezpłatnego poradnictwa prawnego.

W Polsce jedynie 1% osób w ciągu 5 lat skorzystało z pomocy prawnej! To może świadczyć o ogromnej barierze w dostępie do pomocy prawnej, tak mentalnej, jak i zapewne przede wszystkim finansowej. Dotychczas nie udało się również wypracować trwałych, systemowych rozwiązań, gwarantujących dostęp do bezpłatnej pomocy prawnej na etapie przedsądowym dla wszystkich obywateli naszego kraju. Dlatego też postanowiliśmy aktywnie się włączyć w działania na rzecz budowy takiego systemu, dzieląc się naszym doświadczeniem oraz wiedzą w tym zakresie.

Już od stycznia 2013 r. serdecznie zapraszamy do naszych biur po **bezpłatną poradę obywatelską** – szczegółowe informacje na temat możliwości otrzymania wsparcia w ramach naszego nowego projektu będą znajdować się na stronie:

• www.sis-dotacje.pl ■

POLSKA
WOJ. LUBELSKIE

PORADNICTWO PRAWNE I OBYWATELSKIE Stan obecny oraz plan na lata 2013-2014.

Powszechny System Bezpłatnego Poradnictwa Prawnego

Stowarzyszenie Inicjatyw Samorządowych - krajowy LIDER w świadczeniu bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego opracował innowacyjną koncepcję dostępu dla wszystkich obywateli do porad prawnych na etapie przedsądowym.

Stworzony przez SIS projekt **Powszechnego Systemu Bezpłatnego Poradnictwa Prawnego (PSBPP)** pozwolił na stworze-

nie maksymalnie oszczędnego, powszechnie dostępnego systemu poradnictwa prawnego, który zapewnia realną pomoc dla wszystkich obywateli. Starania SIS związane z rozwojem bezpłatnego poradnictwa prawnego zostały docenione przez Samorządy Województw.

Miło nam Państwa poinformować, że **Pan Adam Struzik, Marszałek Województwa Mazowieckiego**, postanowił włączyć bezpłat-

**PARTNER
SPOŁECZNY**
17 lat dla rozwoju

ne poradnictwo prawne do **Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego**, w oparciu o rozwiązania zaprezentowane przez SIS.

Zachęcamy Państwa do zapoznania się z naszą koncepcją i jej założeniami, dostępnymi na stronie www.mamprawo.eu.

Odszkodowanie za nieudane wakacje

Paweł Stefanek - doradca

Każdy z nas planując wakacje ma nadzieję, iż wybrana przez niego oferta spełni jego oczekiwania. W szczególności dotyczy to komfortu i czasu podróży, jakości zastanego na miejscu zakwaterowania i wyżywienia oraz możliwości skorzystania z dodatkowych atrakcji.

Dlatego też wykupując wycieczkę lub też pobyt w ośrodku wczasowym obdarzamy organizatora usług turystycznych nie tylko naszymi pieniędzmi, ale i zaufaniem. Nie może więc nas dziwić rozgoryczenie tych turystów, którzy są niezadowoleni ze swoich wakacji. Z tego powodu wielu z nich rozważa skierowanie swojej sprawy na drogę sądową, po powrocie do domu.

Zanim jednak zdecydujemy się pójść do sądu, warto rozważyć przeprowadzenie procesu mediacji z organizatorem naszego wypoczynku. Jego udany przebieg na pewno skróciłby całe postępowanie oraz zaoszczędził stronom wydatków związanych z procesem.

Warto również dodać, iż na mediację strony mogą się zdecydować nie tylko przed wniesieniem pozwu do sądu, ale i już w trakcie rozprawy. Tak zawarta ugoda zatwierdzona przez sąd, zastępuje jego wyrok i może być wykonana w drodze egzekucji sądowej.

Dlatego też warto zastanowić się, czy nie opłacałoby się postarać już w momencie podpisywania umowy z biurem podróży o umieszczenie w niej tzw. klauzuli arbitrażowej. Określa ona na jakich zasadach będą rozstrzygane wszelkie spory powstałe na gruncie tej umowy.

W tym miejscu należy dodać, iż o wiele łatwiej jest dochodzić roszczeń od biur podróży niż od poszczególnych usługodawców, dostarczających produktów turystycznych, takich jak hotele, firmy przewozowe, czy też organizatorzy tzw. „eventów”. Podstawę naszych roszczeń mogą stanowić nie tylko przepisy Kodeksu Cywilnego z zakresu ochrony przed nienależyście wykonaną umową, ale i inne regulacje prawne, stanowiące korpus norm chroniących konsumenta. W tym przypadku na szczególną uwagę zasługuje ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 223,

poz. 2268 z późn. zm.). Zaostrza ona bowiem odpowiedzialność organizatora usług turystycznych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie całości lub części Umowy. W myśl niej wyłączenie odpowiedzialności organizatora usług turystycznych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie całości lub części Umowy może nastąpić jedynie w sytuacjach, które zostały spowodowane:

- działaniem lub zaniechaniem Klienta,
- działaniem lub zaniechaniem osób trzecich, nie uczestniczących w wykonywaniu usług przewidzianych w Umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć lub zaniechać
- siłą wyższą (np. katastrofa ekologiczna, wojna).

Nawet jednak w tych okolicznościach organizator usług turystycznych ma obowiązek pomóc swoim klientom w powrocie do kraju. W interesie konsumentów ustawodawca zastrzegł także, iż od tak ustalonych reguł odpowiedzialności nie wolno odstąpić, nawet gdyby klient wyraził na to zgodę w zawartej umowie. Po to też by kon-

sument był w pełni świadomy, czego może oczekiwać od biura podróży, przedsiębiorca powinien go poinformować o:

- **cenie imprezy turystycznej;**
- **miejscu pobytu lub trasie wycieczki;**
- **rodzaju, klasie, kategorii lub charakterystyce środka transportu;**
- **położeniu, rodzaj i kategorię obiektu zakwaterowania, według przepisów kraju pobytu;**
- **ilość i rodzajów posiłków;**
- **programie zwiedzania i atrakcji turystycznych;**
- **kwocie lub procentowym udziale zaliczki w cenie imprezy turystycznej lub usługi turystycznej oraz terminie zapłaty całej ceny;**
- **terminie powiadomienia klienta biura turystycznego na piśmie o ewentualnym odwołaniu imprezy turystycznej lub usługi turystycznej z powodu niewystarczającej liczby zgłoszeń;**
- **podstawie prawnej umowy i konsekwencjach prawnych wynikających z umowy;**
- **informacjach o obowiązujących przepisach paszportowych, wizowych i sanitarnych oraz o wymaganiach zdrowotnych dotyczących udziału w imprezie turystycznej.**

Tak ukształtowane przepisy dotyczące odpowiedzialności biur podróży, powinny znacząco ułatwić procedurę dochodzenia od nich roszczeń. Obecnie tym bardziej jest to ułatwione, iż Urząd Ochrony Konkurencji

i Konsumentów oraz powiatowi rzecznicy praw konsumenta, czyli organy odpowiedzialne za prowadzenie mediacji pomiędzy konsumentami, a przedsiębiorcami zaczęli respektować tzw. tabelę frankfurcką.

Dokument ten pomaga polubownie załatwić sprawy pomiędzy biurami podróży a ich klientami. Tabela ustanawia sztywne kryteria wypłaty odszkodowań. I tak na przykład - jeżeli na miejscu okaże się iż zamówione przez nas posiłki są niewydawane, należy nam się aż 50% odszkodowanie. W innych przypadkach gdy np. uznaliśmy, że jedzenie było zbyt monotonne lub zepsute, może to być od 5 do 30%. Tabela szczegółowo określa także standardy jakie powinien spełniać obiekt w którym nocowaliśmy, wystarczy bowiem, że nie dostaniemy obiecanego widoku na morze, a już możemy domagać się zwrotu od 5 do 10% wartości wycieczki.

Jeżeli zaś dojdzie do zamiany hotelu lub też pokoju na taki, w którym może przebywać mniejsza liczba osób, wtedy odszkodowanie może sięgnąć nawet 30%. Pozostałe punkty tabeli określają jakie odszkodowanie należy się turystyce gdy nie zostaną spełnione inne punkty oferty turystycznej lub też gdy będziemy mieli problemy z transportem.

Warto również pamiętać, iż organizator odpowiada nie tylko za to co jest w umowie, ale również za informacje umieszczone w folderach reklamowych lub na swojej stronie internetowej.

Oczywiście nie zawsze nasze odszkodowanie musi dokładnie odpowiadać stawkom przyjętym w tabeli frankfurckiej, niemniej jednak jest to bardzo pomocne narzędzie w procesie ich dochodzenia. Po to jednak by móc z skorzystać z w/w tabeli, powinniśmy udokumentować organizatorowi wypoczynku nasze zastrzeżenia co do oferty (pomocne może okazać się zebranie materiału dowodowego np. w postaci zdjęć). Zgodnie bowiem z art. 16b ustawy o usługach turystycznych, jeżeli w trakcie pobytu turysta dojdzie do przekonania, iż umowa jest wadliwie wykonywana, to powinien niezwłocznie zawiadomić o tym wykonawcę usługi oraz organizatora turystyki w sposób odpowiedni dla rodzaju usługi.

Oprócz tego klient może również złożyć organizatorowi usług turystycznych pisemną reklamację zawierającą wskazanie uchybienia w sposobie wykonania umowy oraz określającą dokładną kwotę naszych roszczeń, w związku z niewywiązaniem się z warunków umowy. Reklamacja powinna być złożona

w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia zakończenia imprezy.

W przypadku odmowy uwzględnienia reklamacji organizator usług turystycznych jest obowiązany szczegółowo uzasadnić na piśmie przyczyny odmowy, a jeżeli nie ustosunkuje się na piśmie do reklamacji, w terminie 30 dni od dnia jej złożenia, uważa się, że uznał reklamację za uzasadnioną.

Na koniec chciałbym również wspomnieć o dosyć częstym ostatnio problemie upadających biur podróży. Tegoroczne bankructwa niestety wcale nie należą do pierwszego typu przypadków. Dlatego też ustawodawca wprowadził do ustawy o świadczeniu usług turystycznych zapis, w myśl którego przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie organizowania imprez turystycznych oraz pośredniczenia na zlecenie klientów w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych jest obowiązany zawrzeć umowę gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej albo umowę ubezpieczenia na rzecz klientów w zakresie pokrycia kosztów ich powrotu do kraju, w wypadku gdyby sam nie mógł się wywiązać z tego obowiązku. Większość biur podróży oczywiście stosuje się do tego obowiązku, niemniej jednak wciąż wiele z nich stara się sztucznie zaniżyć swoje przychody, tak by kwota gwarancji bankowej była jak najmniejsza.

Należy również pamiętać, iż pieniądze z gwarancji w pierwszej kolejności są przeznaczane na koszty związane ze sprowadzeniem turystów do Polski. Z tego powodu korzystając z ich ofert powinniśmy się upewnić, czy nasze biuro jest w dobrej kondycji finansowej. W tym celu wystarczy choćby sprawdzić jego dane w Krajowym Rejestrze Długów. Obecnie tym bardziej staje się to koniecznością, gdyż jak podaje samo Biuro KRD jest w nim zarejestrowanych 446 biur podróży. To już prawie 1/5 wszystkich działających w Polsce touroperatorów. ■

Odwołanie pracownika z urlopu wypoczynkowego

Anna Nowak

Wyjechaliśmy na upragniony urlop wypoczynkowy i nagle otrzymujemy telefon z pracy, że musimy przerwać nasz wypoczynek. Co w takiej sytuacji możemy zrobić? Czy pracodawca ma prawo odwołać nasz urlop? Jeśli tak, to w jakich przypadkach?

Reguluje to art. 167 § 1 Kodeksu Pracy, który mówi, że pracodawca może odwołać pracownika z urlopu tylko wówczas, gdy jego obecności w zakładzie wymagają okoliczności nieprzewidziane w chwili rozpoczynania urlopu. Do takich okoliczności można zaliczyć np. awarię urządzenia, które jest w stanie naprawić tylko konkretny pracownik, kontrolę jego stanowiska pracy.

Forma i termin wezwania pracownika z urlopu

Nie ma regulacji prawnych, które wymagałyby konkretnej formy odwołania pracownika z urlopu. Może to być rozmowa telefoniczna, faks, email, jednak pamiętajmy, że w przypadku jakichkolwiek sporów pisemna forma będzie przydatna jako dowód. Termin w jakim pracownik powinien stawić się w pracy powinien być dostosowany do miejsca jego pobytu. Wymóg stawienia się w pracy na następny dzień, w przypadku, gdy pracownik wypoczywa w zagranicznym kurorcie może być potraktowany jako nadużycie prawa.

Co istotne, o ile nie regulują tego wewnętrzne przepisy firmy, pracownik nie ma obowiązku informowania pracodawcy o miejscu pobytu podczas urlopu wypoczynkowego, ani podawania prywatnego numeru telefonu do informacji przełożonego.

Konsekwencje prawne za niestawienie się na wezwanie pracodawcy

Jeżeli jednak decydujemy się na odebranie telefonu od pracodawcy, to należy pamiętać, że odwołanie pracownika z urlopu jest poleceniem służbowym, które powinno zostać przez nas wykonane, nawet wtedy, kiedy uważamy je za bezzasadne. Odmowa powrotu z urlopu

może wiązać się z poważnymi konsekwencjami. Zignorowanie polecenia może skutkować zastosowaniem kary porządkowej, środków dyscyplinarnych (art.108 §.2 Kodeksu Pracy) z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika wyłącznie (art. 52 § 1 pkt.1 Kodeksu Pracy). W sytuacji rozwiązania umowy o pracę pracownik ma prawo skierować do sądu pozew o przywrócenie do pracy albo o odszkodowanie. Wtedy to na pracodawcy ciąży obowiązek wykazania, że do odwołania z urlopu wypoczynkowego doszło faktycznie w okolicznościach przewidzianych w art. 167 § 1 Kodeksu Pracy.

Koszty

Pracodawca ma obowiązek pokrycia kosztów związanych z odwołaniem pracownika z urlopu. (art. 167 § 2 Kodeksu Pracy). Zwrotowi podlegają poniesione przez pracownika udokumentowane koszty np. koszt wykupionej wycieczki zagranicznej, koszt niewykorzystanych noclegów, wyżywienia, zabiegów leczniczych (np. w sanatorium), koszt podróży powrotnej. Jeżeli w wyniku odwołania pracownika z urlopu do powrotu zmuszona została także jego rodzina, to pracodawca pokrywa również koszty związane z ich powrotem.

Pracownik powinien skierować do pracodawcy żądanie wypłaty poniesionych kosztów.

W przypadku niewywiązania się pracodawcy z pokrycia kosztów pracownik może dochodzić swoich praw w sądzie pracy (zgodnie z art. 291 § 1 Kodeksu Pracy żądanie zwrotu kosztów przedawnia się wraz z upływem 3 lat od chwili, w której roszczenie stało się wymagalne).

Kontynuacja urlopu

Po odwołaniu pracownika z urlopu pracodawca powinien ustalić z nim termin, w którym będzie kontynuowany jego urlop. Może

to być okres przypadający bezpośrednio po późniejszy. ■
powrocie pracownika z urlopu, jak i termin

Zmiany w kodeksie drogowym

Paweł Stefanek - doradca

W pierwszym półroczu 2012 r. polski rząd przygotował wiele zmian ustawie z dnia 20 czerwca 1997 roku- Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.). Mają one na celu poprawę bezpieczeństwa na polskich drogach i dotyczą wykroczeń, które są najbardziej uciążliwe dla uczestników ruchu drogowego.

W dniu 9 czerwca 2012r. wszedł w życie nowy, bardziej rygorystyczny taryfikator punktów karnych. Znajduje się on w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego (Dz. U. 2012 poz. 488). Ustawodawca uznał bowiem, iż punkty karne stanowią dla kierowców o wiele dotkliwszą sankcję niż kolejny mandat i skuteczniej powstrzymują ich przed łamaniem przepisów o ruchu dro-

gowym. Dobrym tego przykładem może być nagminnie łamany przez prowadzących pojazdy, przepis zakazujący rozmów podczas jazdy przez telefon komórkowy bez zestawu głośnomówiącego. Poprzednio obowiązujące rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 2002 r., nie przewidywało w takim przypadku w ogóle sankcji w postaci punktów karnych. Obecnie jednak w myśl nowo wprowadzonych zmian, kierowcy w trakcie jazdy za rozmowę przez telefon

komórkowy bez zestawu głośnomówiącego grozi nie tylko 200 zł mandatu, ale i pięć punktów karnych. Taką samą liczbę punktów karnych otrzyma także osoba, która dopuści się parkowania bez zezwolenia na miejscu dla inwalidów. Do tego dochodzi kara 500 zł mandatu. W tym przypadku za podwyższeniem sankcji przemawiał fakt, iż duża część kierowców parkuje w miejscach niedozwolonych. Dlatego też ustawodawca postanowił oddziaływać na nich nie tylko poprzez odpowiednie kampanie społeczne, ale i także sankcje o charakterze karnym.

Kolejnym wykroczeniem zagrożonym od tego roku karą czterech punktów karnych (zamiast dotychczasowych dwóch) jest niezapięcie przez pasażerów pasów bezpieczeństwa w trakcie jazdy. Jeszcze surowiej zostanie potraktowana osoba, która postanowi przewozić dziecko bez fotelika. Zamiast trzech otrzyma ona sześć punktów karnych.

Wiele z pozostałych zmian w nowym taryfikatorze dotyczy niedozwolonych zachowań w rejonie skrzyżowań. Za wjazd na nie gdy nie ma możliwości zjazdu grożą obecnie dwa punkty karne, a do tego jeszcze 300 zł mandatu. Z kolei kara za wyprzedzanie na przejściu dla pieszych wzrosła z dziewięciu do dziesięciu punktów, natomiast do dziesięciu z ośmiu punktów karnych podniesiono sankcję za wymuszenie pierwszeństwa na pieszym znajdującym się na pasach.

Z jednego do dwóch punktów zwiększono karę za niestosowanie się do znaku „stop”.

Całkowicie nowym pomysłem naszego ustawodawcy jest dodanie kary trzech punktów karnych za zakrywanie tablic rejestracyjnych. Niektóre z wprowadzonych zmian pojawiły się w Prawie o ruchu drogo-

wym pod wpływem szczególnie bulwersujących opinii publiczną wypadków. Do jednego z nich doszło w miejscowości Sączów w grudniu ubiegłego roku. W czasie kuli-gu dwójka dzieci ciągniętych na sankach za samochodem terenowym zjechała na przeciwny pas ruchu i wpadła pod miejski autobus. Niestety w wyniku tego zdarzenia śmierć poniósł 10-letni chłopczyk, a jego dwa lata młodsza siostra trafiła do szpitala. Z tego powodu wprowadzono karę pięciu punktów karnych za holowanie sanek za samochodem.

Innym szokującym wydarzeniem był wypadek do którego doszło w Nowym Mieście nad Pilicą, kiedy to zginęło osiemnaście osób, po tym jak volkswagen transporter, w którym teoretycznie nie powinno być więcej niż sześć osób, zderzył się z ciężarówką. Dlatego też przewidziano maksymalnie aż dziesięć punktów karnych za przewożenie większej liczby osób niż wynika to z dowodu rejestracyjnego pojazdu. Z podobnych powodów zwiększono z jednego do dwóch punktów karę dla tych kierowców, którzy przewożą pasażerów na przyczepie lub też w samochodzie ciężarowym poza kabiną kierowcy.

Wraz z wprowadzeniem surowszych zasad nakładania punktów karnych, ustawodawca od 2013 r. ustanawia także nowe reguły ich redukcji. Obecnie zgodnie z art. 130 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r., Nr 108, poz. 908, z późn. zm.) może on przed ubieraniem 24 punktów karnych, odbyć w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego płatne szkolenie redukujące ich liczbę o 6. Należy oczywiście pamiętać, iż z takiej możliwości można skorzystać nie częściej niż raz na sześć miesięcy, nie dotyczy ona jednakże kierowców, którzy dopiero co uzyskali prawo jazdy w okresie jednego roku od ich wydania. Niemniej jednak jest to dosyć popularny wśród kierowców sposób uniknięcia przykrych konsekwencji związanych ze zbyt częstym naruszaniem Kodeksu Drogowego. Jednakże wraz z wejściem nowych przepisów w 2013 r., art. 130 ust. 3 zniknie z naszego porządku prawnego.

Nowa ustawa o kierujących pojazdami w art. 99 przewiduje, iż po przekroczeniu limitu dwudziestu czterech punktów karnych, kierowca zostanie poddany badaniu psychologicznemu w zakresie psychologii

transportu oraz skierowany do Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego na płatny kurs reedukacyjny w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Dopiero gdy to nie pomoże i w ciągu następnych pięciu lat po raz kolejny lat przekroczy limit dwudziestu czterech punktów, prawo jazdy zostanie mu odebrane.

Początkowo planowano również już od lutego tego roku zmienić zasady egzaminów na prawo jazdy. Jednakże obecny minister transportu - **Pan Sławomir Nowak postanowił, że nowe zasady egzaminów na prawo jazdy wejdą w życie dopiero od stycznia 2013 r.** Minister Nowak swoją decyzję usadził głównie koniecznością przystosowania ośrodków egzaminacyjnych do nowych wymagań w zakresie egzaminów teoretycznych.

W tej bowiem części mają nastąpić największe zmiany. Pierwszą zmianą jest zwiększenie liczby pytań w części teoretycznej z 18 do 32. Za każde z nich będzie można otrzymać od jednego do trzech punktów. Maksymalnie więc do zdobycia będą siedemdziesiąt cztery punkty, a jego pozytywny wynik będzie uzależniony od tego, czy osoba egzaminowana uzyska ich minimum sześćdziesiąt osiem. Kolejną zmianą jest zwiększenie puli pytań z 450 do 3000, na które będzie można trafić na egzaminie. Być może jednak i tak nie będzie miało to znaczenia, ponieważ inaczej niż jest to dzisiaj, bank pytań egzaminacyjnych nie będzie jawny. Dzięki temu osoba egzaminowana nie będzie mogła po prostu nauczyć się wszystkich pytań oraz odpowiedzi na pamięć, a będzie musiała postarać się zajrzeć do prawa o ruchu drogowym i zrozumieć jego treść. Na dodatek w trakcie egzaminu zostanie skrócony czas odpowiedzi na pytanie i nie będzie przekraczał więcej niż 10 sekund. Zniknie rów-

niez możliwość poprawienia odpowiedzi. To właśnie ta część proponowanych przepisów budzi największe obawy wśród obecnych kursantów. Dlatego też zapewne ponownie pod koniec tego roku zaczną ustawiać się kolejki chętnych do zdania egzaminu jeszcze na starych zasadach. Zmiany w 2013r. jednak czekają nie tylko przyszłych kierowców, ale i przyszłych motocyklistów. W tym przypadku prawdziwą rewolucję mogą wywołać nowe kategorie prawa jazdy dla kierujących jednoślādami:

- **kategoria AM:**

- 1) motorower,
- 2) czterokołowiec lekki

- **kategoria A1:**

1) motocykl o pojemności skokowej silnika nieprzekraczającej 125 cm³, mocy nieprzekraczającej 11 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającym 0,1 kW/kg,

2) motocykl trójkołowy o mocy nieprzekraczającej 15 kW,

3) pojazd określony dla prawa jazdy kat. AM,

- **kategoria A2:**

1) motocykl o mocy nieprzekraczającej 35 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającym 0,2 kW/kg, przy czym nie może on powstać w wyniku wprowadzenia zmian w pojeździe o mocy przekraczającej dwukrotność mocy tego motocykla,

2) motocyklem trójkołowym o mocy nieprzekraczającej 15 kW,

3) pojazd określony dla prawa jazdy kat. AM,

- **kategoria A:**

- 1) motocykl,
- 2) pojazd określony dla prawa jazdy kat. AM,

- **kategoria B1:**

- 1) czterokołowiec,
- 2) pojazd określony dla prawa jazdy kategorii AM.

Należy również nadmienić, iż zgodnie nowymi przepisami, prawo jazdy kategorii AM będzie mogła uzyskać osoba w wieku

powyżej 14 lat i jest to nowa kategoria prawa jazdy, która zastąpi kartę motorowerową. Prawo jazdy kategorii A1 będzie można uzyskać w wieku 16 lat, natomiast kategoria A2 będzie dostępna od lat 18. Z kolei by móc poruszać się motocyklem, niezbędne będzie ukończenie 20 lat dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii A, jeżeli osoba spełni wymóg posiadania co najmniej od 2 lat prawa jazdy kategorii A2.

W przypadku gdy przyszły motocyklista nie spełni w/w warunku, to prawo jazdy kategorii A będzie mógł uzyskać dopiero po ukończeniu 24 lat. W tym ostatnim punkcie nastąpi największa zmiana, ponieważ dotychczas tego typu prawo jazdy mogła otrzymać każda osoba pełnoletnia. Z badań jednak wynika, iż ofiarami wypadków z udziałem motocyklistów są najczęściej osoby młode, które zbyt często przekraczają dozwolone prędkości.

Nowością wśród wyżej zaprezentowanych zmian jest wprowadzenie prawa jazdy na quady, które w myśl nowych przepisów nie są ani samochodem ciężarowym, ani osobowym, ani motocyklem. Quady zdefiniowano jako czterokołowce (pojazd samochodowy przeznaczony do przewozu osób lub ładunków, którego masa własna nie może przekraczać w przypadku przewozu rzeczy - 550kg, a w przypadku przewozu osób - 400kg) lub czterokołowce lekkie (czterokołowiec, którego masa własna nie przekracza 350kg i konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h).

Wprowadzono także pewne ograniczenia związane z użytkowaniem quadów. Przede wszystkim osoby poruszające się czterokołowcami muszą używać kasków i nie mogą poruszać się po autostradach i drogach ekspresowych.

Ponadto kierujący czterokołowcami będą musieli uzyskać co najmniej prawo jazdy kategorii AM. Zastrzeżono także, iż gdy czterokołowiec będzie przewoził dziecko do lat 7, jego prędkość podobnie jak w przypadku motocykla i motoroweru nie będzie mogła przekroczyć 40 km/h.

Cała grupa nowych przepisów, również wchodzących w życie w styczniu 2013 roku, dotyczy osób, które po raz pierwszy w życiu uzyskają wtedy prawo jazdy.

Zauważono bowiem, iż podobnie jak w przypadku młodych motocyklistów, także młodzi kierowcy zbyt często łamią przepisy i powodują wypadki. Dlatego też od przyszłego roku znajdą się oni pod szczególnym nadzorem. Ustawa o kierujących pojazdami wprowadza dla nich okres próbny, który będzie trwał 2 lata, począwszy od dnia, w którym zostało im wydane prawo jazdy.

Okres ten jednak będzie mógł ulec wydłużeniu w przypadku, gdy dojdzie do naruszenia przepisów ruchu drogowego. Wystarczy bowiem, by taka osoba dwukrotnie dokonała takiego czynu, a będzie musiała odbyć kurs reedukacyjny oraz badanie psychologiczne, o których już wspominałem przy okazji omawiania nowych zasad redukcji liczby punktów karnych. Jeżeli jednak młody kierowca w ciągu okresu próbnego dopuści się jeszcze raz takiego przewinienia, wtedy prawo jazdy zostanie mu odebrane.

Oprócz tego świeżoupieczony kierowca w myśl art. 91 ust. 2 będzie musiał przejść pomiędzy czwartym a ósmym miesiącem, licząc od dnia otrzymania prawa jazdy kurs dokształcający z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz praktyczne szkolenie w zakresie zagrożeń w ruchu drogowym.

Ponadto będzie on mógł kierować wyłącznie pojazdem samochodowym

oznakowanym z tyłu i z przodu okrągłą nalepką barwy białej z zielonym symbolem liścia klonowego – przez okres pierwszych 8 miesięcy tego okresu. W tym samym okresie zabrania się mu także przekraczania prędkości 50 km/h na obszarze zabudowanym, 80 km/h poza obszarem zabudowanym oraz 100 km/h na autostradzie i drodze ekspresowej dwujezdniowej, a także podejmowania pracy w charakterze kierowcy zawodowego.

Gdy przyjrzymy się całoci już wprowadzonych i mających niedługo wejść w życie zmian z zadowoleniem odnotujemy, iż większość z nich wyniknęła z obserwacji sytuacji panujących na polskich drogach. Polska należy bowiem wciąż do tych państw członkowskich Unii Europejskiej gdzie liczba ofiar wypadków jest największa. Z drugiej jednak strony musimy pamiętać, iż nawet najlepsze prawo nie poprawi tej sytuacji, jeśli użytkownicy polskich dróg nie będą go przestrzegali.

„Dlatego też wszyscy powinniśmy uświadomić sobie, iż nasze własne bezpieczeństwo w głównej mierze zależy od tego jak sami będziemy zachowywać się za kółkiem.” ■

Nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym

Paweł Stefanek - doradca

MAM § PRAWO

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) jest jednym z najważniejszych polskich aktów prawnych początków Trzeciej Rzeczypospolitej. To właśnie dzięki niej możliwe było zerwanie z centralistyczną strukturą państwa i przekazanie przez administrację publiczną części uprawnień na rzecz społeczności lokalnej, oddając w jej ręce możliwość zarządzania swoimi sprawami lokalnymi.

Na przestrzeni ostatnich lat kilkakrotnie nowelizowano ustawę o samorządzie gminnym, dostosowując ją zmieniającego się prawa oraz otoczenia.

W ostatnim czasie jej nowelizacja w pierwszym rzędzie dotyczyła kwestii możliwości przeprowadzenia referendum lokalnego w sprawie utworzenia, połączenia, podziału zniesienia lub też

ustalenia nowych granic gminy (ustawa z dnia 26 maja 2011r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw). Odpowiadając na zapotrzebowanie wielu społeczności lokalnych do ustawy wprowadzono zapis mówiący, iż z taką inicjatywą może wystąpić grupa co najmniej 15 mieszkańców, którym przysługuje prawo wybierania członków Rady Gminy. Dotychczas z taką propo-

zycją mogli wystąpić jedynie sami radni zasiadający w radzie, a mieszkańcy gminy uczestniczyli w tym procesie tylko poprzez prowadzone z nimi konsultacje. Biorąc jednak pod uwagę, iż z prawem tym musi łączyć się również pewna doza odpowiedzialności za powodzenie nowo powstałych jednostek samorządu terytorialnego ustawodawca ustalił pewne ramy brzegowe poza które wnioskodawcom nie wolno występować. Przede wszystkim więc postanowił on przeciwdziałać zjawisku powstawania gmin zbyt małych, niesamodzielnych ekonomicznie.

Z tego powodu do ustawy wprowadzono zapis w myśl którego referendum nie przeprowadza się, jeżeli na skutek podziału lub ustalenia nowych granic gminy, dochody podatkowe na mieszkańca gminy w zmienionych granicach lub gminy utworzonej spadłyby poniżej minimalnego progu ustalonego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 i Nr 127, poz. 857).

Ponadto wykluczono możliwość powstania gminy, której liczba mieszkańców byłaby mniejsza od najmniejszej pod tym względem gminy w Polsce. Na dzień dzisiejszy taką jednostką samorządu terytorialnego, jest położona tuż przy granicy z Niemcami nad Zalewem Szczecińskim gmina Nowe Warpno. Liczy ona zaledwie 1617 mieszkańców. Analizy czy są spełnione warunki przeprowadzenia referendum dokonuje właściwy wojewoda. To także przedstawiciel rządu w terenie sprawdza czy pytanie referendalne określa szczegółowo proponowane zmiany w podziale terytorialnym państwa.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, aby referendum lokalne było wiążące musi się charakteryzować co najmniej 30% frekwencją.

Nowością w procedurze tworzenia nowej gminy jest także instytucja pełnomocnika do spraw utworzenia gminy, którego powołuje się już po referendum, gdy społeczność lokalna opowie się za utworzeniem nowej gminy. Pełnomocnika wyznacza Prezes

Rady Ministrów na wniosek wojewody, zgłoszony za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej spośród pracowników podległych wojewodzie albo pracowników urzędu gminy, której obszar wchodzi w skład nowo tworzonej gminy. Jego zadaniem jest przygotowanie organizacyjne i prawne nowo powstałej jednostki samorządu terytorialnego do wykonywania zadań publicznych. Działa on do czasu, aż w wyniku wyborów zostaną utworzone organy nowej gminy.

W tym roku ustawa o samorządzie gminnym podlegała zmianom także z jeszcze jednego powodu. Ustawodawca bowiem dostrzegł, iż coraz częściej samorządowcy popadają w konflikt z prawem. A trzeba przyznać, iż tego typu przypadki wcale nie są takie rzadkie. W ostatnim czasie z zarzutami o popełnienie przestępstwa musieli się mierzyć burmistrzowie Łaskarzewa, Głinojeka, Polkowic, Trzcianki, Janikowa oraz wójtowie takich gmin jak Lipno (wielkopolskie), Niegosławice (lubuskie), Oleśnica (Dolnośląskie) czy też Płask (podlaskie). Najgłośniejszą tego typu sprawą była zatrzymanie prezydenta miasta Olsztyna. To z jednej strony pokazuje wagę tego problemu, a z drugiej strony uzmysławia nam, iż muszą się z nim mierzyć samorządy z całej Polski.

Z tego też powodu nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym z dnia 22 maja 2012 r. do okoliczności uzasadniających brak możliwości w wykonywaniu zadań i kompetencji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) dodała postanowienie prokuratora albo postanowienie sądu o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych. W tej sytuacji sąd lub prokurator przesyła swoje postanowienie przewodniczącemu rady, a kompetencje wójta

przejmuje jego zastępca albo pełnomocnik wyznaczony przez premiera na wniosek wojewody. Od teraz nie powinno być problemów z ustaleniem co robić, gdy wójt, burmistrz lub prezydent trafi do aresztu.

Na koniec wypadła chyba wspomnieć, iż kolejna istotna zmiana do ustawy o samorządzie gminnym została wprowadzona dzięki wejściu w życie Kodeksu wyborczego (ustawa z dnia 5 stycznia 2011r.). Ustalił on, iż pierwszą sesję nowo wybranej rady gminy zwołuje komisarz wyborczy na dzień przypadający w ciągu 7 dni po ogłoszeniu zbiorczych wyników wyborów do rad na obszarze kraju. Ponadto, w wyniku nowelizacji zastrzeżono sankcje w stosunku do tych samorządowców, którzy naruszają przepisy prawa i pomimo powtórnego wezwania do złożenia oświadczenia majątkowego, nie spełniają tego obowiązku. Do czasu bowiem gdy się z niego wywiążą zostają pozbawieni wynagrodzenia. Zmiana ta nastąpiła pod wpływem krytyki tych wójtów czy też radnych, którzy mieli problem z dotrzymaniem terminu dostarczenia swojego oświadczenia.

Zaprezentowane przeze mnie zmiany zmierzają z jednej strony do zwiększenia udziału obywateli w zarządzaniu krajem, a z drugiej strony mają na celu kontrolę samych samorządowców. Nie sposób jednak nie zauważyć, iż obydwie kwestie są ze sobą ściśle powiązane. Miejmy więc nadzieję, że nowe uregulowania usprawnią działalność polskich samorządów.

Niemniej jednak zawsze musimy pamiętać, iż to sami ich mieszkańcy i ich zaangażowanie w sprawy publiczne jest najlepszą gwarancją tego, że gmina będzie się dynamicznie rozwijać, a jej włodarzom nie przyjdzie do głowy nadużywanie swojego stanowiska. ■

Upadłość konsumencka

Piotr Sędlak - doradca

Występująca na gruncie prawa polskiego upadłość przedsiębiorstw, popularnie kojarząca się z bankructwem, od ponad trzech lat znajduje również zastosowanie do sytuacji zadłużonych osób fizycznych, z prowadzeniem własnej działalności niemających nic wspólnego. Upadłość – słowo w powszechnym obrocie mające raczej konotację negatywną – niejako na wskroś tej opinii, w założeniu ma przede wszystkim chronić.

Zabezpiecza ona bowiem wierzycieli (pozwala im w jakiejś części dochodzić swoich wierzytelności w stosunku do niewypłacalnego dłużnika), jak również i samego dłużnika, normując jego sytuację prawną i uniemożliwiając wciągnięcie w niekończącą się spiralę zadłużenia. To co do 2009r. było domeną osób prowadzących własny biznes, znalazło zastosowanie również w stosunku do zwykłych osób fizycznych, czy jak popularnie ujmuje się to w piśmiennictwie – w stosunku do konsumentów. Czyli – do większości osób, funkcjonujących w obrocie gospodarczym.

Ogłoszenie upadłości konsumenckiej

Aby móc skorzystać z uprawnień, jakie wiąże się z ogłoszeniem upadłości, spełnione muszą być przesłanki do tego, aby sąd w przedmiocie ogłoszenia upadłości wydał stosowne postanowienie.

I tak, być w stanie upadłości znaczy tyle samo, co być osobą niewypłacalną (tak stanowi wprost art. 10 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze).

Rozwijając tę myśl można dopowiedzieć, że stan niewypłacalności istnieje wtedy, gdy dłużnik nie jest w stanie regulować swoich prawem wymaganych zobowiązań. Jest to zasadnicza przesłanka ogłoszenia upadłości. Niewypłacalność rozumieć należy zatem jako stan na swój sposób obiektywny, w którym wierzyciel może domagać się zaspokojenia swoich wymagalnych wierzytelności, a dłużnik znajduje się w stanie, w którym zaspokojeniu temu nie może uczynić zadość. Trzeba w tym miejscu nadmienić, że wniosek o ogłoszenie upadłości zwykłej złożyć może zarówno sam dłużnik, jak i którykolwiek z jego wierzycieli (art. 20 ust. 1 w/w ustawy). W przypadku upadłości osób fizycznych (konsumentów), inicjatywa do zapoczątkowania postępowania należy już jednak wyłączenie do dłużnika (art. 4911 w/w ustawy). To pierwsza zasadnicza różnica w „upadaniu” konsumentów i przedsiębiorców.

Opieranie się przez sądy jedynie na przesłance niewypłacalności dłużnika, w sytuacji niedookreśloności tego pojęcia, byłoby ryzykowne i nie do utrzymania w bezpiecznym obrocie prawnym. Ustawodawca wprowadził więc do ustawy przesłanki negatywne, swoiste „hamulce”, zaistnienie, których w praktyce uniemożliwia wydanie w stosunku do niewypłacalnego dłużnika-przedsiębiorcy postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Upadłości nie ogłasza się, jeśli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie przekracza u dłużnika trzech miesięcy, a suma niewykonanych zobowiązań jest mniejsza, niż 10 % wartości bilansowej jego przedsiębiorstwa.

Sąd może wtedy tj. w przypadku upadających przedsiębiorców taki wniosek oddalić (art. 12 ust. 1 w/w ustawy). Ten ochraniający przed upadłością dłużnika przepis

nie będzie stosowny w jednym, niezwykle istotnym przypadku. Wtedy mianowicie, gdy brak regulacji zobowiązań ma charakter trwały, bądź też pasywna postawa sądu miałyby prowadzić do pokrzywdzenia wierzycieli dłużnika (art. 12 ust. 2 w/w ustawy). Chronicznie niewypłacalni dłużnicy nie mają zatem co liczyć na pobłażliwość sądu upadłościowego.

Nie jest również możliwe ogłoszenie upadłości w stosunku do niewypłacalnego dłużnika, jeżeli jego majątek nie wystarcza na pokrycie kosztów postępowania – tak mówi wprost art. 13 w/w ustawy. To ostatnie zdanie jest niezmiernie istotne dla naszych rozważań. Sprowadza się ono do – z pozoru kuriozalnego stwierdzenia – że, aby pozwolić sobie na ogłoszenie upadłości, trzeba mieć w dyspozycji pewne środki pieniężne. Rozwijając tę myśl można stwierdzić, że aby przeprowadzić postępowanie upadłościowe (najczęściej wiążące się z likwidacją majątku dłużnika) należy mieć możliwość opłacenia wynagrodzenia oraz wydatków syndyka, zarządcy i nadzorca sądowego (art. 162 ust. 1 w/w ustawy), względnie – wydatków i wynagrodzenia członków rady wierzycieli (art. 211 ust. 1 w/w ustawy), kosztów obwieszczeń i doręczeń sądowych, kosztów sprzedaży przedmiotów wchodzących w skład masy upadłości i innych. Warto bowiem w tym miejscu uświadomić sobie, że postępowanie upadłościowe kosztuje.

Podobnie w sytuacji, w której majątek niewypłacalnego dłużnika jest nadmiernie obciążony ograniczonymi prawami rzeczowymi (hipoteką, hipoteką morską, zastawem, zastawem skarbowym, zastawem rejestrowym), do tego stopnia, że majątek wolny od obciążeń nie wystarcza do pokrycia kosztów postępowania, sąd może nie wydać postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Przechodząc do rozważań szczegółowych, dotyczących upadłości konsumenta (art. 4911 – 49112 w/w ustawy), **warto wspomnieć, że ten, kto decyduje się na upadłość powinien mieć w świadomości, że sąd nie będzie honorował wobec niego nierozsądnego zachowania, polegającego na nieprzemyślanym postępowaniu w przeszłości. Podstawą do ogłoszenia wobec dłużnika upadłości może być jedynie sytuacja losowa, niezależna od niego (np. zwolnienie**

z pracy, choroba, negatywne zdarzenie rodzinne itp.), a nie nierozważne zaciąganie coraz to nowych kredytów, pożyczek itp. I chociaż w założeniu procedura oddłużania ma chronić dłużnika, nie pozwalając na dalsze zadłużanie, a jednocześnie umożliwiając częściowe wyegzekwowanie wierzytelności długów niemożliwych do spłacenia, w praktyce łączy się ona z szeregiem niedogodności i warunków zaporowych.

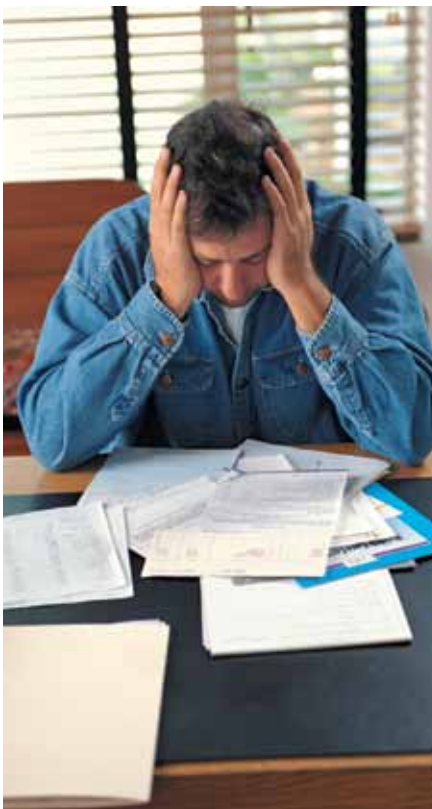
Warunki ogłoszenia upadłości konsumenckiej

Już na wstępie należy powiedzieć, że **skorzystanie z opcji ogłoszenia przez konsumenta upadłości możliwe jest nie częściej, niż raz na dziesięć lat. Dodatkowo, sąd w stosunku do upadającego dłużnika konsumenta ustanawia podporządkowanie się ustalonemu harmonogramowi spłaty (art. 4917 w/w ustawy).** Taki harmonogram – obowiązujący maksymalnie aż do pięciu lat – uniemożliwia jednocześnie upadłemu zaciąganie dalszych zobowiązań (w postaci kredytów, pożyczek, czy poręczeń).

W tym czasie mocno ograniczona jest również swoboda upadłego, co do dysponowania nabywanym majątkiem.

Może on dokonywać tylko tzw. czynności zwykłego zarządu, czyli czynności drobnych, nieznacznych, nie przekraczających zwykłej miary (np. może kupić niedrogie przedmioty urządzenia domowego – zegar, ozdobę naścienną, czy narzędzia kuchenne – ale już niekoniecznie te o większej wartości, jak mikrofalówkę, lodówkę, telewizor, czy komputer). Niedozwolona w tym czasie dla upadłego konsumenta jest jakakolwiek forma sprzedaży ratalnej, czy też sprzedaży z odroczonym terminem płatności (art. 4919 w/w ustawy).

Sąd – i to wyjątkowo – może na okres dwóch lat przedłużyć termin spłaty wierzytelności z tak ustalonego harmonogramu, ale jedynie z powodu obiektywnej, aczkolwiek przemijającej przeszkody, zaistniałej po stronie upadłego (art. 49110 w/w ustawy). Jak więc widać, obostrzenia względem upadłego konsumenta są znaczne. Tego rodzaj niedogodności, jak również dość surowe (w porównaniu do prawodawstwa innych państw Unii Europejskiej) kryteria zezwalające konsumentowi na ogłoszenie upadłości – sprawiają, że z nowych rozwiązań – bądź, co bądź będących rodzajem pomocnej dłoni, dla osób popadających w spirale zadłużenia – skorzystało do tej pory stosunkowo niewiele osób. Jak pokazują statystyki w niecały rok obowiązywania nowych

przepisów (marzec-grudzień 2009r.) sądy jedynie 10 razy ogłosiły upadłość konsumencką, w rok później dane te nabrały nieco rumieńców – 95 upadłości w stosunku do ponad 350 wniosków. Ciągłe jednak instytucja ta jest raczej niewyczerpana, mało popularna i sformalizowana, a przez to nad wyraz skomplikowana dla przeciętnego Kowalskiego.

Trudno doszukiwać się jednoznacznych przyczyn niechęci Polaków do korzystania z nowych rozwiązań prawnych. Upatrywać ich można w problemie mentalnościowym, jaki wiąże się z popadnięciem w spiralę zadłużenia. Nasze polskie „jakoś to będzie!” wydaje się każdorazowo lepszym rozwiązaniem, niżli zdecydowanie się na uciążliwą procedurę prawną i kilkuletnie zaciskanie pasa, połączone z corocznym „wyspowiadaniem” się przed sądem z podjętych decyzji (chodzi o ustawowy obowiązek złożenia rocznego sprawozdania z zarządu swoim majątkiem). Dodatkowo, dla wielu dłużników wnoszenie do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości to niejednokrotnie powód do wstydu. Likwidacja majątku takiej osoby (czyli jego rozprzedaż), jest najczęściej równoznaczne z pożegnaniem się z dorobkiem całego życia, co siłą rzeczy wiąże się z wieloma perturbacjami.

Przepisy o upadłości konsumenckiej przewidują bowiem w skrajnych przypadkach pozbawienie upadłego dachu nad głową (jeżeli dom lub mieszkanie wchodzi w skład masy upadłościowej - art. 4916).

Jego licytacja jest jednak na swój sposób ograniczona – z sumy uzyskanej ze sprzedaży wydzielą się upadłemu kwotę odpowiadającą przeciętnemu czynszowi najmu lokalu mieszkalnego za okres dwunastu miesięcy. Sytuacja zlicytowania

domu, bądź mieszkania może mieć miejsce w praktyce dość często - a to z racji zasięgu wyprzedawanego w postępowaniu upadłościowym majątku, który nie ogranicza się jedynie do majątku samego dłużnika, ale również i jego małżonka (art. 124 ust. 1), na który najczęściej składa się również pieczętowanie budowany dom, bądź spłacane latami mieszkanie.

Już to, samo w sobie, nie ułatwia zadłuzonemu podjęcia niezbędnych kroków, celem wszczęcia właściwej procedury wychodzenia z korkociągu długów. Tymczasem, warto czasami zainteresować się nowymi instytucjami prawnymi, gdyż w dłuższej perspektywie okazać się one mogą korzystniejsze od niekończącego się i nieprzemysłanego zadłużania. ■

2. przy nabyciu w drodze zapisu lub dalszego zapisu - z chwilą wykonania zapisu lub dalszego zapisu,

3. przy zapisie windykacyjnym - z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku, postanowienia częściowego stwierdzającego nabycie przedmiotu zapisu windykacyjnego lub zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia,

4. przy nabyciu z polecenia testamentowego - z chwilą wykonania tego polecenia,

5. przy nabyciu tytułem zachowku - z chwilą zaspokojenia roszczenia lub jego części,

6. przy nabyciu praw do wkładów oszczędnościowych na podstawie dyspozycji wkładem na wypadek śmierci - z chwilą śmierci wkładcy przy nabyciu jednostek uczestnictwa na podstawie dyspozycji uczestnika funduszu inwestycyjnego otwartego albo specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego na wypadek jego śmierci - z chwilą śmierci uczestnika funduszu inwestycyjnego,

Podatek od spadków i darowizn

Kamila Niziołek-Duda - doradca

I. Kto podlega obowiązkowi podatkowemu ?

Osoby fizyczne, które nabyły własność rzeczy znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub praw majątkowych wykonywanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tytułem:

- **diedziczenia, zapisu, dalszego zapisu, zapisu windykacyjnego, polecenia testamentowego,**
- **darowizny, polecenia darczyńcy,**
- **zasiedzenia,**
- **nieodpłatnego zniesienia współwłasności,**
- **zachowku, jeżeli uprawniony nie uzyskał go w postaci czynionej przez spadkodawcę, darowizny lub w drodze dziedziczenia albo w postaci zapisu,**
- **nieodpłatnej renty użytkownika oraz służebności,**

Ponadto, osoby które:

- **nabyły prawa do wkładu oszczędnościowego na podstawie dyspozycji wkładem na wypadek śmierci,**
- **nabyły jednostki uczestnictwa na podstawie dyspozycji uczestnika funduszu inwestycyjnego otwartego albo specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego na wypadek jego śmierci,**
- **nabyły własność rzeczy znajdujących się za granicą lub praw majątkowych wykonywanych za granicą, jeżeli w chwili otwarcia spadku lub zawarcia umowy darowizny nabywca był obywatelem polskim lub miał miejsce stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.**

II. Kiedy powstaje obowiązek podatkowy?

1. przy nabyciu w drodze dziedziczenia - z chwilą przyjęcia spadku,

7. przy nabyciu w drodze darowizny - z chwilą złożenia przez darczyńcę oświadczenia w formie aktu notarialnego, a w razie zawarcia umowy bez zachowania przewidzianej formy - z chwilą spełnienia przyrzeczonego świadczenia,

8. przy nabyciu z polecenia darczyńcy z chwilą wykonania polecenia,

9. przy nabyciu w drodze zasiedzenia - z chwilą uprawomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego zasiedzenie,

10. przy nabyciu w drodze nieodpłatnego zniesienia współwłasności - z chwilą zawarcia umowy albo ugody lub uprawomocnienia się orzeczenia sądu, jeżeli ich skutkiem jest nieodpłatne zniesienie współwłasności,

11. przy nabyciu w drodze nieodpłatnej służebności, renty oraz użytkowania - z chwilą ustanowienia tych praw.

Jeżeli nabycie niezgłoszone do opodatkowania stwierdzono następnie pismem, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą sporządzenia pisma; jeżeli pismem takim jest orzeczenie sądu, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia. W przypadku gdy nabycie nie zostało zgłoszone do opodatkowania, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą powołania się przez podatnika przed organem podatkowym lub organem kontroli skarbowej na fakt nabycia

III. Podstawa opodatkowania

Podstawę opodatkowania stanowi wartość nabytych rzeczy i praw majątkowych po potrąceniu długów i ciężarów (czysta

wartość), ustalona według stanu rzeczy i praw majątkowych w dniu nabycia i cen rynkowych z dnia powstania obowiązku podatkowego.

Jeżeli nabywca nie określił wartości nabytych rzeczy lub praw majątkowych albo wartość określona przez niego nie odpowiada, według oceny naczelnika urzędu skarbowego wartości rynkowej, organ ten wezwie nabywcę do jej określenia, podwyższenia lub obniżenia, w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia doręczenia wezwania, podając jednocześnie wartość według własnej, wstępnej oceny. Jeżeli nabywca, pomimo wezwania, nie określił wartości lub podał wartość nieodpowiadającą wartości rynkowej, naczelnik urzędu skarbowego dokona jej określenia z uwzględnieniem opinii biegłego lub przedłożonej przez nabywcę wyceny rzeczoznawcy. Jeżeli organ podatkowy powoła biegłego, a wartość określona z uwzględnieniem jego opinii różni się o więcej niż 33% od wartości podanej przez nabywcę, koszty opinii biegłego ponosi nabywca.

IV. Grupy podatkowe

GRUPA I - małżonek, wstępni (rodzice, dziadkowie, pradiadkowie), zstępni (dzieci, wnuki, prawnuki, pasierb, zięć, synowa, rodzeństwo, ojczym, macocha i teściowie).

Za rodziców uważa się również przysposabiających, a za zstępnych także przysposobionych i ich zstępnych.

GRUPA II - zstępni rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa małżonków, małżonkowie innych zstępnych.

GRUPA III - inni nabywcy.

V. Zwolnienie od podatku

Małżonek, zstępni (dzieci, wnuki, prawnuki), wstępni (rodzice, dziadkowie, pradiadkowie), pasierb, rodzeństwo, ojczym i macocha korzystają z całkowitego zwolnienia z podatku od spadków i darowizn, jeżeli:

Warunek ogólny:

zgłoszą nabycie rzeczy lub praw majątkowych właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego

• w terminie 6 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego, w przypadku dziedziczenia,

• w terminie 6 miesięcy od dnia uprawnomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego nabycie spadku.

Warunek szczególny:

w przypadku darowizn środków pieniężnych, ponadto

• udokumentują ich otrzymanie dowodem przekazania na rachunek bankowy nabywcy albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo - kredytową lub przekazem pocztowym.

Niedotrzymanie wymienionych wyżej warunków powoduje utratę prawa do zwolnienia i opodatkowanie nabycia na zasadach określonych dla nabywców zaliczonych do

I grupy podatkowej, z jednym wyjątkiem. Natomiast w sytuacji, jeżeli nabywca dowiedział się o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych po upływie sześciomiesięcznego terminu do zgłoszenia, zwolnienie stosuje się, gdy nabywca zgłosi te rzeczy lub prawa majątkowe naczelnikowi urzędu skarbowego nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o ich nabyciu, oraz uprawdopodobni fakt późniejszego powzięcia wiadomości o ich nabyciu.

Zwolnienie dotyczy nabycia rzeczy lub praw majątkowych po 31.12.2006 r., termin sześciomiesięczny stosuje się w przypadkach, w których obowiązek podatkowy powstał po dniu 31 grudnia 2008 r.

Osoby którym przysługuje wyżej wymienione zwolnienia, w terminie 6 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego obowiązani są złożyć właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego zgłoszenie o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych na formularzu SD-Z2

Niezależnie od grupy podatkowej, do której należy nabywca oraz tytułu nabycia, zwolnione od podatku jest :

1. nabycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości lub jej części wraz z częściami składowymi, z wyjątkiem:

• **budynków mieszkalnych,**

• **budynków zajętych na cele specjalistycznego chowu i wyłęg drobiu lub specjalistycznej hodowli zwierząt wraz z urządzeniami i ze stadem hodowlanym,**

• **urządzeń do prowadzenia upraw specjalnych, jak: szklarnie, inspekty, pieczarkarnie, chłodnie, przechowalnie owoców.**

- pod warunkiem, że w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, w chwili nabycia ta nieruchomość stanowi gospodarstwo rolne lub jego część albo wejdzie w skład gospodarstwa rolnego będącego własnością nabywcy i to gospodarstwo rolne będzie prowadzone przez nabywcę przez okres co najmniej 5 lat od dnia nabycia.

2. nabycie praw do wkładów w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub w spółdzielni kółek rolniczych;

3. nabycie przez rolnika pojazdów rolniczych i maszyn rolniczych oraz części od tych pojazdów i maszyn pod warunkiem, że te pojazdy i maszyny rolnicze w ciągu 3 lat od daty otrzymania nie zostaną przez nabywcę sprzedane lub darowane osobom trzecim.

Aby skorzystać z tych zwolnień należy w terminie miesiąca od dnia powstania obowiązku podatkowego złożyć właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego zeznanie podatkowe SD-3. Jeżeli nabycie rzeczy lub praw majątkowych nastąpiło

na współwłasność dwóch lub więcej osób, mogą oni wypełnić i złożyć wspólne zeznanie podatkowe. W takiej sytuacji zeznanie główne SD-3 składa wyłącznie jeden z podatników, dołączając do niego formularze SD-3/A wypełnione i podpisane przez pozostałych nabywców. Obowiązek składania zeznań podatkowych nie dotyczy przypadków, w których podatek jest pobierany przez płatnika (notariusza).

VI. Kwoty wolne od podatku

- 9.637 zł dla nabywców zaliczanych do I grupy
- 7.276 zł dla nabywców zaliczanych do II grupy
- 4.902 zł dla nabywców

VII. Skala podatkowa

Skala podatkowa		
Kwota nadwyżki w zł ponad do		Podatek wynosi
od nabywców zaliczonych do I grupy podatkowej		
-	10.278	3%
10.278	20.556	308 zł 30 gr i 5% od nadwyżki ponad 10.278 zł
20.556	-	822 zł 20 gr i 7% od nadwyżki ponad 20.556 zł
od nabywców zaliczonych do II grupy podatkowej		
-	10.278	7%
10.278	20.556	719 zł 50 gr i 9% od nadwyżki ponad 10.278 zł
20.556	-	1.644 zł 50 gr i 12% od nadwyżki ponad 20.556 zł
od nabywców zaliczonych do III grupy podatkowej		
-	10.278	12%
10.278	20.556	1.233 zł 40 gr i 16% od nadwyżki ponad 10.278 zł
20.556	-	2.877 zł 90 gr i 20% od nadwyżki ponad 20.556 zł

VIII. Opodatkowanie spadków

Zwolnione z podatku od spadku jest nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych przez małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierbą, rodzeństwo, ojczyma i macochę, pod następującymi warunkami:

1. zgon spadkodawcy nastąpił po 31.12.2006 r.
2. spadkobiercy złożą - w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego nabycie spadku - zgłoszenie o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych na formularzu SD-Z2. Termin sześciomiesięczny dotyczy postanowień sądu, które uprawomocniły się po 31.12.2008 r.

Niedotrzymanie sześciomiesięcznego terminu zgłoszenia powoduje utratę prawa

do zwolnienia i opodatkowanie spadku na zasadach określonych dla nabywców zaliczonych do I grupy podatkowej.

Zwalnia się od podatku nabycie w drodze dziedziczenia praw do wkładu mieszkaniowego w spółdzielni mieszkaniowej przez osobę zaliczoną do I lub II grupy podatkowej, jeżeli spółdzielcze prawo do tego lokalu będzie przysługiwało nabywcy wkładu przez okres co najmniej 5 lat od dnia jego ustanowienia; warunek ten uważa się za zachowany także w przypadku przeniesienia przez spółdzielnię własności tego lokalu na nabywcę.

Zwalnia się także od podatku nabycie w drodze spadku:

- przez osoby zaliczone do I i II grupy podatkowej przedmiotów wyposażenia mieszkania, pościeli, odzieży, bielizny oraz narzędzi pracy przeznaczonych do użytku w gospodarstwie domowym; jeżeli w skład wyposażenia mieszkania wchodzi meble zabytkowe,
- dzieł sztuki i rękopisów będących przedmiotem twórczości spadkodawcy oraz materiałów bibliotecznych, jeżeli spadkodawca zajmował się twórczością lub działalnością naukową, oświatową, artystyczną, literacką lub publicystyczną,
- zabytków ruchomych i kolekcji wpisanych do rejestru zabytków, a także zabytków używanych muzeum w celach naukowych lub wystawienniczych na okres nie krótszy niż 2 lata,
- przez osoby zaliczone do I i II grupy podatkowej zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, jeżeli nabyw-

ca zabezpiecza je i konserwuje zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zwalnia się od podatku nabycie w drodze spadku prawa do rekompensaty w rozumieniu ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

IX. Opodatkowanie darowizn

Obowiązkowi podatkowemu podlegają osoby otrzymujące darowiznę, której wysokość przekracza kwotę wolną od podatku.

Jeżeli nabycie własności rzeczy i praw majątkowych od tej samej osoby następuje więcej niż jeden raz, do wartości rzeczy i praw majątkowych ostatnio nabytych dolicza się wartość rzeczy i praw majątkowych nabytych od tej samej osoby w okresie 5 lat poprzedzających rok, w którym nastąpiło ostatnie nabycie.

Zwolnione z podatku są darowizny między najbliższą rodziną (małżonek, zstępni, wstępni, rodzeństwo, pasierb, ojczym i macocha), otrzymane po 31.12.2006 r., pod warunkiem, że obdarowany złoży - w terminie 6 miesięcy od daty wykonania darowizny- zgłoszenie o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych na formularzu SD-Z2.

W przypadku darowizny środków pieniężnych, obdarowany ma obowiązek:

1. złożyć zgłoszenie SD-Z2 w terminie 6 miesięcy od daty otrzymania darowizny,
2. udokumentować otrzymanie środków pieniężnych dowodem ich przekazania na rachunek bankowy nabywcy albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą

kasę oszczędnościową - kredytową lub przekazem pocztowym.

Oba warunki muszą być spełnione łącznie. Termin sześciomiesięczny dotyczy darowizn otrzymanych po 31.12.2008 r.

Niedotrzymanie wymienionych warunków powoduje utratę prawa do zwolnienia i opodatkowanie darowizny na zasadach określonych dla nabywców zaliczonych do I grupy podatkowej.

Obowiązek zgłoszenia nie występuje:

1. gdy wartość majątku nabytego łącznie od tej samej osoby lub po tej samej osobie w okresie 5 lat, poprzedzających rok, w którym nastąpiło ostatnie nabycie, doliczona do wartości rzeczy i praw majątkowych ostatnio nabytych, nie przekracza kwoty 9637 zł,
2. gdy nabycie darowizny następuje na podstawie umowy zawartej w formie aktu notarialnego.

Ponadto zwalnia się od podatku nabycie w drodze darowizny pieniędzy lub innych rzeczy przez osobę zaliczoną do I grupy podatkowej w wysokości nieprzekraczającej 9.637 zł od jednego darczyńcy, a od wielu darczyńców łącznie nie więcej niż 19.274 zł w okresie 5 lat od daty pierwszej darowizny, jeżeli pieniądze te lub rzeczy obdarowany przeznaczy w okresie 12 miesięcy od dnia ich otrzymania na wkład budowlany lub mieszkaniowy do spółdzielni, budowę domu jednorodzinnego, nabycie lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość albo spłatę zabezpieczonego hipoteką kredytu mieszkaniowego wraz z odsetkami.

Zwalnia się także od podatku nabycie w drodze darowizny praw do rachunku oszczędnościowo-kredytowego przez osobę pozostającą faktycznie we wspólnym pożyciu małżeńskim z posiadaczem rachunku oszczędnościowo-kredytowego w kasie mieszkaniowej, pod warunkiem przeznaczenia środków zgromadzonych na tym rachunku na cele mieszkaniowe.

Kolejnym zwolnieniem jest tzw. **ulga mieszkaniowa**, w przypadku nabycia własności (współwłasności) budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub udziału w takim prawie, spółdzielczego prawa do domu jednorodzinnego albo udziału w takim prawie:

1. w drodze dziedziczenia, zapisu, dalszego zapisu, polecenia testamentowego, darowizny lub polecenia darczyńcy przez osoby zaliczane do I grupy podatkowej,

2. w drodze dziedziczenia, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia testamentowego przez osoby zaliczane do II grupy podatkowej,

3. w drodze dziedziczenia, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia testamentowego przez osoby zaliczane do III grupy podatkowej, które sprawowały opiekę nad wymagającym takiej opieki spadkodawcą, na podstawie pisemnej umowy z podpisem notarialnie poświadczonym, przez co najmniej dwa lata od dnia poświadczenia podpisów przez notariusza

• nie wlicza się do podstawy opodatkowania ich czystej wartości do łącznej wysokości nieprzekraczającej 110m² powierzchni użytkowej budynku lub lokalu.

W przypadku nabycia części (udziału) budynku mieszkalnego lub lokalu albo udziału w spółdzielczym prawie do budynku mieszkalnego lub lokalu ulga przysługuje stosownie do wielkości udziału.

Powyższa ulga, przysługuje osobom, które łącznie spełniają następujące warunki:

1. nie są właścicielami innego budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość bądź będąc nimi przeniosą własność budynku lub lokalu na rzecz zstępnych, Skarbu Państwa lub gminy w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia zeznania podatkowego albo zawarcia umowy darowizny w formie aktu notarialnego;

2. nie przysługuje im spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego lub wynikające z przydziału spółdzielni mieszkaniowej: prawo do domu jednorodzinnego lub prawo do lokalu w małym domu mieszkalnym, a w razie dysponowania tymi prawami przekaza je zstępny lub przekaza do dyspozycji spółdzielni, w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia zeznania podatkowego albo zawarcia umowy darowizny w formie aktu notarialnego;

3. nie są najemcami lokalu lub budyn-

ku lub będąc nimi rozwiążą umowę najmu w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia zeznania podatkowego albo zawarcia umowy darowizny w formie aktu notarialnego;

4. będą zamieszkiwać będąc zameldowanymi na pobyt stały w nabytym lokalu lub budynku i nie dokonają jego zbycia przez okres 5 lat:

• od dnia złożenia zeznania podatkowego lub zawarcia umowy darowizny w formie aktu notarialnego - jeżeli w chwili złożenia zeznania lub zawarcia umowy darowizny nabywca mieszka i jest zameldowany na pobyt stały w nabytym lokalu lub budynku,

• od dnia zamieszkania potwierdzonego zameldowaniem na pobyt stały w nabytym lokalu lub budynku - jeżeli nabywca zamieszka i dokona zameldowania na pobyt stały w ciągu roku od dnia złożenia zeznania podatkowego lub zawarcia umowy darowizny w formie aktu notarialnego. ■

Zmiany w przepisach o paszportach

Anna Nowak

Co powinniśmy wiedzieć, jeśli chcemy wybrać się na wakacje z dzieckiem?

Kończące się wakacje to okres podróży i wyjazdów zagranicznych. Rzeczą niezbędną przy wyjeździe poza granice Polski jest dokument tożsamości – dowód osobisty w krajach UE lub paszport, kiedy wybieramy się poza granicę Unii Europejskiej. Warto dowiedzieć się jakie zmiany zaszyły w ostatnim czasie w przepisach paszportowych, żeby nie spotkała nas przykrość – niewpuszczenie do kraju, który jest celem naszej podróży. Zmiany te są istotne zwłaszcza dla rodziców, gdyż od czerwca 2012r. każde małoletnie dziecko będzie musiało posiadać swój indywidualny paszport, aby wyjechać do krajów spoza Unii Europejskiej.

Zmiany po 26 czerwca 2012r.

Z dniem 26 czerwca 2012r. straciły ważność wpisy dzieci do paszportów rodziców. Zmiana ta dotyczy dzieci, które zostały wpisane do paszportów rodziców przed 28 sierpnia 2006r., ponieważ od tej daty wydawane są dla dzieci tylko paszporty indywidualne. Co istotne, utrata ważności wpisów dziecka w paszporcie nie wpływa na termin ważności paszportów rodzica.

Jak wyrobić paszport osobie małoletniej?

Wniosek o paszport dla dziecka, tak jak dla osoby dorosłej, rodzice składają wspólnie w biurze paszportowym, działającym

przy urzędzie wojewódzkim (ew. delegaturze urzędu), właściwym ze względu na pobyt stały dla osoby ubiegającej się o paszport. Wniosek o paszport może złożyć także jedno z rodziców, w przypadku gdy na podstawie orzeczenia sądu jedno z nich pozbawione jest władzy rodzicielskiej lub władza ta została ograniczona. Zasada ta dotyczy także dzieci, którego jedno z rodziców nie żyje (wówczas do wniosku o paszport składa się również akt zgonu rodzica) lub gdy nie jest ustalone ojcostwo małoletniego (w takim przypadku do wniosku o paszport składa się odpis zupełny aktu urodzenia małoletniego).

Do wniosku o paszport dla dziecka dołącza się następujące dokumenty:

- wniosek paszportowy podpisany przez rodzica (rodziców) lub opiekuna ustawowego (opiekunów ustawowych),
- fotografię dziecka o wymiarach 35x45 mm, wykonaną w ciągu ostatnich 6 miesięcy (spełniająca specjalne wymogi, o których wie każdy zakład fotograficzny),
- pisemną zgodę rodziców lub opiekunów (w przypadku braku zgodności rodziców, zgodę na wydanie paszportu orzeka sąd rodzinny),

- dowód uiszczenia opłaty skarbowej za wyrobienie paszportu,

- dokument upoważniający do ulgi w opłacie paszportowej (do wglądu np. legitymacja szkolna).

Przy składaniu wniosku o paszport dla osoby małoletniej rodzice lub opiekunowie muszą posiadać przy sobie ważne dokumenty tożsamości (paszport lub dowód osobisty).

Jak długo ważny jest paszport?

- 10 lat od daty wydania dla osoby dorosłej,
- 5 lat od daty wydania dla dzieci w przedziale wiekowym 5-13 lat,
- 5 lat od daty wydania dla dzieci poniżej 5 roku życia (tzw. paszport tymczasowy).

UWAGA! Pięcioletni termin ważności paszportów dla dzieci poniżej 5 roku życia wszedł dopiero w życie z dniem 11 sierpnia 2012r. Przed w/w datą rodzice musieli co roku starać się o nowy dokument dla swojego dziecka, ponosząc rokrocznie koszty wyrobienia nowego paszportu.

Oplaty za wydanie paszportu

- **paszport tymczasowy dla dziecka do lat 5 (ważność 5 lat) – opłata 30 zł**

- **paszport dla dziecka w wieku 5-13 lat (ważność 5 lat) – opłata 60 zł (lub 50% kwoty, jeżeli osoba nie podjęła jeszcze obowiązku szkolnego lub jest uczniem)**

- **paszport dla dziecka powyżej 13 roku życia (ważność 10 lat) opłata 140 zł (lub 50% kwoty, jeżeli osoba jest uczniem)**

Czas oczekiwania na dokument wynosi ok. 1 miesiąca, w sezonie wakacyjnym może się jednak wydłużyć. Obecność dziecka w wieku od 5 do 18 lat jest obowiązkowa przy składaniu wniosku o wydanie paszportu, nie jest wymagana przy odbiorze dokumentu. W przypadku dzieci do lat 5, rodzice muszą stawić się z dzieckiem w biurze paszportowym tylko wówczas, jeśli chcą wyrobić dla niego paszport biometryczny.

Paszport nie jest jedynym dokumentem, na podstawie którego małoletni może przekroczyć granicę. Służy mu do tego także dowód osobisty, ale pod warunkiem, że podróżuje po krajach Unii Europejskiej.

Dowód osobisty dla dziecka

Jeżeli wybieramy się z dzieckiem poza granicę Polski, ale w obrębie UE, możemy wyrobić mu dowód osobisty. Choć dla wielu wydaje się to niemożliwe, to dowód

osobisty możemy wyrobić już nawet tygodniowemu maluchowi. Dla osób poruszających się tylko po strefie Schengen jest to rozwiązanie zdecydowanie lepsze niż wyrobienie dziecku paszportu. Wyrobienie dowodu osobistego zwolnione jest z opłat, a ponadto w sezonie obłożenia biur paszportowych unikniemy tłumów, ponieważ dowód osobisty dla dziecka wydaje wójt burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zameldowania dziecka.

Niezbędne dokumenty

- **2 fotografie o formacie 35x45 mm,**

- **wniosek o wydanie dowodu osobistego, podpisany przez rodziców lub opiekunów,**

- **dla dzieci do 13 roku życia zgoda obojga rodziców, dla dzieci starszych zgoda jednego z rodziców.**

Przy składaniu wniosku o dowód osobisty dla osoby małoletniej rodzice lub opiekunowie muszą stawić się wraz z dzieckiem i posiadać przy sobie ważne dokumenty tożsamości (paszport lub dowód osobisty). Czas oczekiwania na dowód osobisty wynosi do 30 dni. Należy pamiętać, że dokument ten jest ważny przez pięć lat. ■

**KSZTAŁTUJEMY
RELACJE**

**PARTNER
SPOŁECZNY**
17 lat dla rozwoju

E-Porady - prawnicy odpowiadają na życiowe problemy

Na męża, który był osobą niepełnosprawną (I gr. Inwalidzka) zarejestrowany był odbiornik RTV. Po jego śmierci w roku 2008 jako żona nie przerejestrowałam telewizora na siebie. Czy w świetle przepisów będę zobowiązana opłacać składki (zaległe i przyszłe) RTV?

Szanowna Pani, zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych zwalnia się od opłat abonamentowych: 1) osoby, co do których orzeczono o zaliczeniu do I grupy inwalidów lub całkowitej niezdolności do pracy, na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, lub znacznym stopniu niepełnosprawności, na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, lub trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników; 2) osoby, które ukończyły 75 lat; 3) osoby, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne lub rentę socjalną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub innego organu emerytalno-rentowego; 4) osoby niesłyszące, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwości 2 000 Hz o natężeniu od 80 dB); 5) osoby niewidome, których ostrość wzroku nie przekracza 15 %; 6) osoby, które

ukończyły 60 lat oraz mają ustalone prawo do emerytury, której wysokość nie przekracza miesięcznie kwoty 50 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym, ogłoszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego; 7) osoby które mają prawo do korzystania ze świadczeń pieniężnych z tytułu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, spełniające kryteria dochodowe, określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, bezrobotne, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, posiadające prawo do zasiłku przedemerytalnego, określonego w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, posiadające prawo do świadczenia przedemerytalnego, określonego w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych. Zwolnienia przysługują od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono w placówce operatora publicznego (w placówce Poczty Polskiej) oświadczenie o spełnianiu warunków do korzystania z tych zwolnień i przedstawiono dokumenty potwierdzające uprawnienie do tych zwolnień. Osoby korzystające ze zwolnień od opłat abonamentowych obowiązane są zgłosić placówce operatora publicznego zmiany stanu prawnego lub faktycznego, które mają wpływ na uzyskanie zwolnienia, w terminie 14 dni od dnia, w którym taka zmiana nastąpiła. Jeśli po śmierci męża nie przerejestrowała Pani

odbiornika i nie przedstawiła dokumentów potwierdzających zwolnienie od ponoszenia opłaty abonamentowej, była Pani obowiązana do jej uiszczenia. W przypadku stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej obowiązującej w dniu stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika. Uiszczenie powyższej opłaty nie zwalnia od obowiązku uiszczenia bieżącej opłaty abonamentowej za okres od dnia stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika. W wyjątkowych sytuacjach, jeżeli przemawiają za tym szczególnie względy społeczne lub przypadki losowe, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji może umorzyć lub rozłożyć na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych, odsetki za zwłokę w ich uiszczeniu, opłatę karną oraz odsetki za zwłokę w jej uiszczeniu (art. 10 ust. 1 ustawy o opłatach abonamentowych). Wniosek o umorzenie lub rozłożenie na raty należności podmiot zobowiązany do uiszczania opłat abonamentowych składa do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Złożenie takiego wniosku jest jednak celowe dopiero po wydaniu przez kierownika placówki operatora publicznego decyzji nakazującej rejestrację odbiornika oraz ustalającej opłatę za używanie niezarejestrowanego odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego.

Zamierzam wystąpić o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Jakie działania powinnam podejmować w toku postępowania - mam przecucie, że ZUS odmówi mi przyznania świadczenia. Jakie powinnam składać odwołania, zaskarżenia i jakie terminy mnie obowiązują?

Szanowna Pani, w toku prowadzonego postępowania powinna Pani przedstawić ZUS zaświadczenia o stanie zdrowia, które wydawane są przez lekarzy prowadzących leczenie oraz stosowne dokumenty, które będą potwierdzać przebyte okresy składkowe i nieskładkowe. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: 1) jest niezdolny do pracy; 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy; 3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych przepisami ustawy emerytalnej np. w okresie ubezpieczenia (art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej). Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej: 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat; 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat; 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat; 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat; 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat (art. 58 ust. 1 w/w ustawy). W razie wydania decyzji odmownej przez ZUS będzie przysługiwało Pani prawo złożenia odwołania w terminie miesiąca do Sądu Okręgowego za pośrednictwem ZUS od dnia doręczenia odpisu decyzji.

Mąż pracuje na budowie. Właściciel firmy budowlanej od dwóch i pół miesiąca nie zgłosił męża do ubezpieczenia. Jakie uprawnienia i możliwości ma mąż w tej sprawie?

Szanowna Pani, skoro Pani mąż nie został przez pracodawcę zgłoszony do ubezpieczenia, mąż może o tym fakcie powiadomić właściwy zakład ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych kto, jako płatnik składek albo osoba obowiązana do działania w imieniu płatnika nie zgłasza wymaganych ustawą danych lub zgłasza nieprawdziwe dane albo udziela w tych sprawach nieprawdziwych wyjaśnień lub odmawia ich udzielenia, nie prowadzi dokumentacji związanej z obliczaniem składek oraz z wypłatą świadczeń z ubezpieczeń społecznych, nie dopełnia obowiązku przysyłania deklaracji rozliczeniowych oraz imiennych raportów miesięcznych w przewidzianym terminie, podlega karze grzywny do 5 000 złotych. Ponadto, w razie nieopłacenia składek lub opłacenia ich w zaniżonej wysokości ZUS może wymierzyć płatnikowi składek dodatkową opłatę do wysokości 100% nieopłaconych składek.

Pracodawca zalega z wypłatą wynagrodzenia za dwa miesiące. W umowie o pracę zawartą na czas nieokreślony nie został określony termin, w jakim pracodawca ma obowiązek wypłaty wynagrodzenia. Od kiedy mogę żądać zapłaty odsetek za zwłokę i do

kiedy pracodawca powinien wypłacić mi wynagrodzenie?

Szanowny/a Panie/i, zgodnie z przepisami kodeksu pracy jeżeli termin wypłaty wynagrodzenia nie jest ustalony w umowie o pracę należy sprawdzić czy pracodawca ustanowił regulamin pracy (względnie regulamin wynagradzania), bowiem częścią tego dokumentu jest określenie terminu, miejsca, czasu i częstotliwości wypłaty wynagrodzenia. Należy nadmienić, że regulaminu pracy regulaminu wynagradzania) nie wprowadza się, jeżeli w tym zakresie obowiązują postanowienia układu zbiorowego pracy lub gdy pracodawca zatrudnia mniej niż 20 pracowników. Jeżeli natomiast zachodzi sytuacja, że pracodawca nie wprowadził regulaminu oraz nie jest objęty układem zbiorowym pracy, stosujemy przepisy kodeksu pracy. Mianowicie zgodnie z art. 85. § 2 kodeksu prace wynagrodzenie za pracę płatne raz w miesiącu wypłaca się z dołu, niezwłocznie po ustaleniu jego pełnej wysokości, nie później jednak niż w ciągu pierwszych 10 dni następnego miesiąca kalendarzowego. W związku z powyższym można dochodzić roszczeń z tytułu zaległego wynagrodzenia za pracę wraz z odsetkami liczonymi od dnia następującego po dniu kiedy pracodawca był obowiązany do wypłaty. Jednak w pierwszej kolejności należy ustalić czy istnieją jakieś wewnętrzne uregulowania prawne pracodawcy, dotyczące terminu wypłaty tego świadczenia.

W grudniu 2012 roku zamknęłam rachunek bankowy. Zapłaciłam kwotę 300 zł tytułem uregulowania zaległości wynikającej z karty debetowej, zwróci-

Łam kartę (została zniszczona). W chwili obecnej staram się o kredyt. W banku poinformowano mnie, że przychodzi odmowny raport z BIK ponieważ mam zadłużenie wynoszące właśnie 300 zł, a rachunek zamknięty został dopiero w kwietniu 2011 roku. Co powinienem zrobić w zaistniałej sytuacji? Jak kwestionować niekorzystny dla mnie raport z BIK? Nie mam niestety żadnych dokumentów, w szczególności dowodu wpłaty 300 zł. Natomiast mam zaświadczenie z Banku, że nie mam zadłużenia.

Odpowiadając na pytanie dotyczące osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów, bez zgody osoby, której informacje dotyczą, gdy osoba ta nie wykonała zobowiązania lub dopuściła się zwłoki powyżej 60 dni w spełnieniu świadczenia wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów, a po zaistnieniu tych okoliczności upłynęło co najmniej 30 dni od poinformowania tej osoby przez bank lub inną instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów o zamiarze przetwarzania dotyczących jej informacji stanowiących tajemnicę bankową, bez jej zgody. Przetwarzanie informacji stanowiących tajemnicę bankową może być wykonywane przez okres nie dłuższy niż 5 lat od dnia wygaśnięcia zobowiązania. Jeśli opóźniła się Pani z uregulowaniem zobowiązania powyżej 60 dni, bank jest uprawniony do przetwarzania Pani danych bez Pani zgody przez okres 5 lat. Jeśli uregulowała Pani zobowiązanie terminowo, lecz zaistniała pomyłka w banku w wyniku której Pani dane nadal są przetwarzane, po-

winna Pani złożyć w banku wnioszek o usunięcie danych i powołać się na fakt terminowego uregulowania zobowiązania. Jeśli zaświadczenie o braku zaległości otrzymała Pani w dacie uregulowania zadłużenia, powinno ono być wystarczające do wykazania terminu wpłaty. Nawet jeśli nie posiada Pani dowodu wpłaty, dane w tym zakresie są w posiadaniu banku.

Mam zamiar kupić mieszkanie, jednak w związku z problemami z BIK, nie jestem w stanie wziąć kredytu. Chciałabym żeby mój tata kupił mieszkanie, po czym mi je przekazał lub darował mi środki na jego zakup. Proszę o poradę dotyczącą kwestii podatkowych oraz opłat notarialnych. Czy pieniądze darowane lub darowane mieszkania będzie opodatkowane itd.?

Szanowna Pani, zwolnione jest od podatku nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych przez małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierbą, rodzeństwo, ojczyma i macochę, jeżeli zgłoszą nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie 6 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego oraz udokumentują - w przypadku gdy przedmiotem nabycia tytułem darowizny lub polecenia darczyńcy są środki pieniężne, a wartość majątku nabytego łącznie od tej samej osoby w okresie 5 lat, poprzedzających rok, w którym nastąpiło ostatnie nabycie, doliczona do wartości rzeczy i praw majątkowych ostatnio nabytych, przekracza kwotę 9 637 zł ich otrzymanie dowodem przekazania na rachunek bankowy nabywcy albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczęd-

nościowo-kredytową lub przekazem pocztowym (art. 4a ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn). Wskazany przepis ma zastosowanie do wszystkich przypadków nieodpłatnego nabycia majątku. Zwolnieniu od podatku od spadków i darowizn będzie więc podlegało zarówno nabycie w drodze darowizny własności nieruchomości, jak i środków pieniężnych na jej zakup. W przypadku nabycia własności nieruchomości umowa darowizny musi być zawarta w formie aktu notarialnego i z tego względu wyłączony zostaje warunek zgłoszenia nabycia tej rzeczy właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego, gdyż zgłoszenia dokonuje notariusz, jako płatnik podatku. Zgłoszenia dokonuje się na druku SD-Z2. Podaje się w nim dane podatnika, dane zbywcy, tytuł nabycia własności rzeczy i praw, dane dotyczące rodzaju dokumentu potwierdzającego nabycie (testament, prawomocne orzeczenie sądu, ugoda, umowa, inny dokument), dane dotyczące nabytych rzeczy lub praw (w tym miejsce położenia rzeczy i wartość rynkowa), dane dotyczące stosunku osobistego do zbywcy, wskazanie sposobu przekazania pieniędzy tytułem darowizny. Nabywcy nie muszą składać druku SD-Z2, gdy nabycie następuje na podstawie umowy zawartej w formie aktu notarialnego. Odnośnie wysokości opłat notarialnych wskazuję, że maksymalna stawka taksy notarialnej za czynności notarialne zależy od wartości przedmiotu czynności notarialnej. Maksymalna stawka wynosi od wartości: 1) do 3 000 zł - 100 zł; 2) powyżej 3 000 zł do 10 000 zł - 100 zł + 3% od nadwyżki powyżej 3 000 zł; 3) powyżej 10 000 zł do 30 000 zł - 310 zł + 2% od nadwyżki powyżej 10 000 zł; 4) powyżej 30 000 zł do 60 000 zł - 710 zł + 1% od nadwyżki powyżej 30 000 zł; 5) powyżej 60 000 zł do 1 000 000 zł - 1 010 zł + 0,4% od nadwyżki powyżej 60 000 zł; 6) powyżej 1 000 000 zł do 2 000 000 zł - 4 770 zł + 0,2% od nadwyżki

powyżej 1 000 000 zł; 7) powyżej 2 000 000 zł - 6 770 zł + 0,25% od nadwyżki powyżej 2 000 000 zł, nie więcej jednak niż 10 000 zł, a w przypadku czynności dokonywanych pomiędzy osobami zaliczonymi do I grupy podatkowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn nie więcej niż 7 500 zł. Za sporządzenie aktu notarialnego dokumentującego umowę darowizny lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość, jeżeli umowa jest zawierana pomiędzy osobami zaliczanymi do I grupy podatkowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn i po spełnieniu dodatkowych warunków przewidzianych tą ustawą, maksymalna stawka wynosi połowę stawki wskazanej wyżej.

Witam. Kilka osób zajmuje się obsługą na weselach (nie mają zarejestrowanej działalności). Kilka tygodni temu zawarły umowę ustną, wykonały zlecenie (przygotowanie posiłków i obsługa wesela), niestety klient nie chce zapłacić im należnej kwoty powołując się na brak umowy pisemnej. Co w takiej sytuacji należy zrobić?

Zawarcie umowy zlecenia w formie ustnej jest dopuszczalne, jednak bez zeznań świadków bardzo ciężko ją udowodnić. Powinna Pani w pierwszej kolejności wystosować do klienta wezwanie do zapłaty należnej kwoty np. w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową. W razie nie uiszczenia we wskazanym terminie należnej kwoty występuje Pani z pozwem o zapłatę. Podstawą prawną roszczenia będzie art. 471 kodeksu cywilnego. Stosownie do tego przepisu

dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W pozwie powinna Pani zamieścić wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych świadków na okoliczność faktu dokonania czynności oraz z dokumentów, które będą potwierdzały dokonanie czynności prawnej.

Mam pytanie odnośnie odstąpienia od zawartej umowy cywilno-prawnej kupna-sprzedaży. Przed zakupem sprzedający zapewnił, że samochód jest w 100% sprawny i wszystko jest w nim autentyczne łącznie z przebiegiem pojazdu, którego dowodem była książka serwisowa prowadzona przez obywatela Szwajcarii. Po zakupie samochód przeszedł generalny przegląd techniczny. Po przeprowadzeniu tego badania stwierdzono, że rzeczywisty przebieg który wynosi ponad 300000 km jest znacznie większy niż ten który został podany przez właściciela czyli 180000 km!

Szanowny Panie, Jeśli przy zawieraniu umowy sprzedaży został Pan wprowadzony w błąd, co do właściwości nabywanej rzeczy (samochodu), w postaci jego stopnia zużycia - przebiegu, a o faktycznym stopniu zużycia sprzedawca wiedział, to oczywiście może się Pan uchylić od skutków zawartej umowy, żądając zwrotu uiszczonej ceny i ewentualnie odszkodowania.

E- PORADY

Skorzystaj z usług prawnika bez wychodzenia z domu!

W ramach projektu wdrożony został innowacyjny system poradnictwa internetowego - świadczony przez utworzoną w tym celu e-kancelarię prawną. Do obsługi e-kancelarii zatrudniono zawodowych prawników - ekspertów z poszczególnych dziedzin prawa. Dzięki temu otrzymujecie Państwo usługę prawną na najwyższym merytorycznym poziomie - a wszystko to bez konieczności wychodzenia z domu!

Jak skorzystać z e-porady?

Aby skorzystać z e-porady należy wejść na stronę www.mamprawo.eu i kliknąć przycisk e-kancelaria. Zostaniecie Państwo przekierowani do specjalnie opracowanego formularza, który - dzięki systemowi podpowiedzi i wskazówek - pomoże Państwu zadać pytanie naszym ekspertom. Maksymalny czas oczekiwania na e-poradę wynosi 3 dni robocze od momentu przyjęcia zgłoszenia lub uzupełnienia informacji/dokumentów. Odpowiedź przyjdzie do Państwa na wskazany w zapytaniu adres e-mail, będzie do odbioru w Biurze w godzinach jego urzędowania lub przekazana telefonicznie. Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania biura znajdują się na stronie projektu.

BIURA PORAD PRAWNYCH I OBYWATELSKICH

PUŁAWY

ul. Lubelska 2C/14 (II p.)
tel.: (81) 881 05 85

pulawy@mamprawo.eu

KRASNYSTAW

pl. 3-go Maja 18
tel.: (82) 576 00 20

krasnystaw@mamprawo.eu

KRAŚNIK

ul. Kościuszki 7a
tel.: (81) 821 02 96

krasnik@mamprawo.eu

BIURA CZYNNE OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU OD GODZINY 8:00

ŚWIDNIK

ul. 3 Maja 3/2
tel.: (81) 751 68 21

swidnik@mamprawo.eu

BIŁGORAJ

ul. Kościuszki 31 (I p.)
tel.: (84) 686 01 31

bilgoraj@mamprawo.eu

OPOLE LUB.

ul. Kościuszki 5/1 (I p.)
tel.: (81) 827 33 40

opole@mamprawo.eu

Aktualny harmonogram prac poszczególnych biur na stronie

www.MamPrawo.eu

STOWARZYSZENIE INICJATYW SAMORZĄDOWYCH

ul. Narutowicza 56a, 20-016 Lublin, tel/fax: 81 53 43 203

www.sis-dotacje.pl; info@sis-dotacje.pl

Stowarzyszenie Inicjatyw Samorządowych z siedzibą w Lublinie od 17 lat aktywnie działa na rzecz rozwoju samorządności, budowy społeczeństwa obywatelskiego i państwa prawa. SIS realizuje projekty o zasięgu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

SIS jest partnerem społecznym dla licznych inicjatyw społecznych i gospodarczych.

SIS tworzy warunki do międzysektorowej współpracy, dialogu społecznego i partycypacji obywateli w podejmowaniu ważnych dla nich decyzji.

SIS zabiega o rozwój powszechnego, bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce. Prowadzi sieć bezpłatnych biur poradnictwa prawnego i obywatelskiego oraz internetową e-kancelarię prawną w ramach projektu „Mam Prawo”.

Na bazie doświadczeń i wypracowanych standardów projektu „Mam Prawo”, SIS rozwija współpracę z administracją rządową i samorządową w celu budowy ogólnopolskich rozwiązań systemowych w tym zakresie.

SIS jest partnerem społecznym w procesie konsultacyjnym kwestii poszukiwania i wydobywania gazu łupkowego na Lubelszczyźnie. SIS jako neutralny uczestnik dialogu tworzy warunki do wymiany opinii, podejmuje działania edukacyjne, przejmując na siebie rolę mediatora.

SIS wspiera rozwój instytucjonalny samorządów w Polsce i innych krajach Europy Środkowowschodniej. Prowadzimy na ich rzecz m.in.: szkolenia specjalistyczne, doszkalające i podnoszące poziom kompetencji urzędników, wdrażamy systemy zarządzania jakością ISO oraz systemy informatyczne usprawniające obsługę mieszkańców.

SIS jest aktywnym członkiem Lubelskiego Partnerstwa Publiczno-Społecznego, które skupia samorządy, instytucje rynku pracy, wiodące organizacje pozarządowe i firmy szkoleniowe. W ramach LPPS, SIS wypracowuje ogólnopolskie standardy współpracy międzysektorowej na rzecz rozwoju rynku pracy.

SIS jest aktywną instytucją rynku pracy. Organizuje bezpłatne szkolenia zawodowe i podnoszące kwalifikacje. Pomaga osobom bezrobotnym, zagrożonym utratą pracy, wspiera osoby z terenów wiejskich. W latach 2005-2011 przeszkoliliśmy w całym kraju ponad 3000 osób.

SIS wspiera obszary wiejskie i rolnictwo. Działa na rzecz społeczności lokalnych na terenach wiejskich, realizując na ich rzecz liczne projekty szkoleniowe, doradcze, promocyjne i edukacyjne.

Przy SIS działa specjalnie powołany do obsługi rolników Instytut Doradztwa Rolniczego, zajmujący się doradztwem i szkoleniami, pomocą przy pozyskiwaniu środków UE i promocją innowacyjnych technologii.

Od 2001 roku SIS jest także wydawcą bezpłatnego czasopisma „EkoRolnik”, które służy promocji nowoczesnych rozwiązań w rolnictwie.

Własne publikacje, projekty filmowe i wiele innych. ■

ZAPRASZAMY NA STRONĘ INTERNETOWĄ

www.mamprawo.eu oraz www.sis-dotacje.pl

OFERTA SIS

- > Strategie, analizy, plany rozwoju;
- > Badania rynku i opinii publicznej;
- > Doradztwo indywidualne;
- > Doradztwo inwestycyjne;
- > Szkolenia ogólne i specjalistyczne;
- > Marketing, promocja i PR;
- > System zarządzania jakością ISO;
- > Projekty UE pozyskiwanie środków;
- > Wnioski, biznesplany;

WYBRANE SZKOLENIA ZAWODOWE ORGANIZOWANE PRZEZ SIS:

- Kadry i płace;*
- Finanse i księgowość;*
- Fryzjerstwo;*
- Spawacz Europejski;*
- Kosmetologia i wizaż;*
- Księgowość komputerowa i finanse;*
- Pracownik ochrony z licencją I i II stopnia;*
- Florystyka i dekoratorstwo;*
- Pilot wycieczek z licencją państwową;*
- Fotografia i Videofilmowanie;*
- Barman, kelner, recepcjonista;*
- Prawo jazdy kat. C+E z kwalifikacją na przewóz rzeczy;*
- Operator wózków jezdnych z obsługą magazynu i wiele innych.*

KSZTAŁTUJEMY RELACJE

W następnym numerze między innymi:

- Rozwód a separacja.
- Dział spadku.
- Ustalenie/zaprzeczenie ojcostwa/macierzyństwa.
- Kto i z jakich powodów może zostać uznany za niegodnego dziedziczenia?
- Instytucja współwłasności oraz zasady jej zniesienia z uwzględnieniem odrębności dotyczących gospodarstwa rolnego.
- E - porady. Prawnicy odpowiadają na życiowe problemy.
- Działalność Stowarzyszenia Inicjatyw Samorządowych.

WAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA SIS

- ✓ Ponad 3000 przeszkolonych osób w kraju i za granicą.
- ✓ 20 zrealizowanych projektów w ramach programów: ZPORR, POKL, POPT, Polska Pomoc Zagraniczna.
- ✓ Projekty realizowane na terenie całego kraju: Warszawa, Gdańsk, Lublin, Szczecin, Łódź, Poznań.
- ✓ Projekty realizowane na zlecenie instytucji państwowych: MSWiA, MRR, MPiPS, MSZ, PARP.
- ✓ 9 projektów w realizacji, a wśród nich projekty szkoleniowe, doradcze z zakresu poradnictwa prawnego, opracowywania standardów współpracy międzysektorowej.
- ✓ Własne publikacje, projekty filmowe, rozwiązania informatyczne.

BEZPŁATNE PORADY

**“Świadomy obywatel –
bezpłatne poradnictwo
obywatelskie”**

BIURA:

LUBLIN

LUBARTÓW

ŁĘCZNA

**ZAPRASZAMY MIESZKAŃCÓW LUBELSZCZYZNY
DO SKORZYSTANIA Z BEZPŁATNYCH PORAD**

STOWARZYSZENIE INICJATYW SAMORZĄDOWYCH

INFORMACJE:

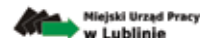
ul. Narutowicza 56a, 20-016 Lublin
tel. / fax: 81 53 43 201 lub 203
info@sis-dotacje.pl

www.sis-dotacje.pl

Projekt realizowany przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

we współpracy z:

Zapraszamy

**Instytucje i organizacje pozarządowe
z województwa lubelskiego**

do BEZPŁATNEGO udziału w projekcie z dotacji MPiPS

**Model współpracy międzysektorowej
Lubelskiego Partnerstwa Publiczno Społecznego**

LPPS - to już 34 instytucje i wiodące organizacje

I TY DOŁĄCZ DO NAJLEPSZYCH

weź udział w:

→ wypracowywaniu standardów współpracy międzysektorowej

→ wizytach studyjnych – UCZYMY SIĘ OD NAJLEPSZYCH

→ warsztatach dla kadry zarządzającej członkowskich instytucji
z wypracowywania i wdrażania standardów współpracy międzysektorowej (hotel w atrakcyjnej miejscowości, wyżywienie)

→ prezentacji swoich dokonań na łamach biuletynu i stronie internetowej LPPS

→ zredagowaniu publikacji końcowej projektu

INFORMACJE:

ul. Narutowicza 56A, 20-016 Lublin
tel. / fax: 81 53 43 201 lub 203
info@sis-dotacje.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek - najlepsza inwestycja
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

POTRZEBUJESZ POMOCY PRAWNEJ?

MAM § PRAWO

**BIŁGORAJ
KRASNYSTAW
KRAŚNIK
OPOLE LUBELSKIE
PUŁAWY
ŚWIDNIK**

ZGŁOŚ SIĘ DO JEDNEGO Z NASZYCH BIUR !

STOWARZYSZENIE INICJATYW SAMORZĄDOWYCH

ul. Narutowicza 56a, 20-016 Lublin
tel./ fax: 81 53 43 203,
www.mamprawo.eu

e-mail: info@sis-dotacje.pl
www.sis-dotacje.pl